

KOKOUSTIEDOT		
Aika	Tiistaina 12. päivänä toukokuuta 2026 kello 15.00 – 20:03	
Paikka	Kunnanvirasto, kunnanhallituksen kokoushuone	
OSALLISTUJAT		
Päätöksentekijät	Lampela Mikko Tasala Auli Hakala Arto Halttu Helena Aho Ari Arponen Tero Appelgrén Marjo Niskakoski Sanna Koutonen Susanna Pakisjärvi Jonna Hietala Janne Varonen Ilpo Tuokkola Mikael Vuorinen Jarno	Puheenjohtaja, poissa §:t 251, 252 I-varapuheenjohtaja Varajäsen II varapuheenjohtaja Jäsen, poissa §:t 251, 252, 264 Varajäsen, saapui klo 16.23, poistui klo 16.25 § 252 Jäsen, saapui klo 15.12 § 250, poissa §:t 251, 252 Jäsen Varajäsen, poissa §:t 251, 252, 255 Jäsen Varajäsen Jäsen Varajäsen Jäsen
Muut osallistujat	Trög Heli Lepojärvi Tommi Leinonen Annika Matinlassi Hannele Severinkangas Pertti	Valtuuston puheenjohtaja, poissa § 255, poistui klo 17.06 § 264, palasi klo 17.28 § 266 Valtuuston I varapuheenjohtaja, poistui klo 17.11 § 264, palasi klo 17.28 § 266, poistui klo 18.31 § 267 Valtuuston II varapuheenjohtaja Kunnanjohtaja, saapui klo 18.06 § 267, esittelijä §:t 268-280 Vs. kunnanjohtaja §:t 249-267, pöytäkirjanpitäjä
ALLEKIRJOITUKSET		
	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä
	Mikko Lampela	Pertti Severinkangas
ASIAT	§:t 249 - 280	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Pöytäkirja tarkastetaan kunnanvirastolla maanantaina 18. päivänä toukokuuta 2026 kello 15.00	
Helena Halttu puh.joht. §:t 251, 252	Helena Halttu	Susanna Koutonen
PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Pöytäkirja julkaistaan yleisessä tietoverkossa 19.5.2026 osoitteessa https://keminmaa.tweb.fi	
Todistaa	Pöytäkirjanpitäjä	Pertti Severinkangas

249 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

Valmistelija: hallintojohtaja Pertti Severinkangas, 040 541 6901

Kunnanhallitus on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet jäsenmäärästä.

Kunnanhallituksen kokoonpano on seuraava:

Varsinaiset jäsenet	Läsnä	Poissa	Varajäsenet	Läsnä	Poissa
Lampela Mikko, kh pj.	x		Arponen Raimo		
Tasala Auli, kh I vpj.		x	Hakala Arto	x	
Halttu Helena, kh II vpj.	x		Rautio Soili		
Aho Ari	x		Arponen Tero		
Appelgrén Marjo		x	Aalto Brenda		x
Niskakoski Sanna		x	Koutonen Susanna	x	
Pakisjärvi Jonna		x	Hietala Janne	x	
Varonen Ilpo		x	Tuokkola Mikael	x	
Vuorinen Jarno	x		Ravea Maria		
Trög Heli, kv pj.	x				
Lepojärvi Tommi, kv I vpj.	x				
Leinonen Annika, kv II vpj.	x				
Matinlassi Hannele, kunnanjohtaja		x			
Severinkangas Pertti, vs. kunnanjohtaja, pöytäkirjanpitäjä	x				

Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista vähintään 4 päivää ennen kokousta. Kokouskutsu on lähetetty kunnanhallituksen varsinaisille ja varajäsenille torstaina 7.5.2026.

Pöytäkirjaan tehtävät muutokset ja päätöksiin liittyvät kirjalliset eriävät mielipiteet tulee toimittaa pöytäkirjanpitäjälle maanantaina 18.5.2026 kello 12.00 mennessä. Tämän jälkeen pöytäkirja lähetetään pöytäkirjantarkastajille tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi.

Vs. kunnanjohtajan esitys:

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kunnanhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Marjo Appelgrénin ja Helena Haltun.

Tarkastus päätetään suorittaa kunnanvirastolla maanantaina 18. päivänä toukokuuta 2026 kello 15.00.

Kunnanhallituksen päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kunnanhallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Helena Haltun ja Susanna Koutosen.

Tarkastus päätettiin suorittaa kunnanvirastolla maanantaina 18. päivänä toukokuuta 2026 kello 15.00.

D/328/11.01.00/2023

253 § Lupa- ja valvontaviraston lausuntopyyntö Pitkämaan tuulivoimahankkeen arviointiselostuksesta, Tervola

Valmistelija: vs. tekninen johtaja Hannu Juopperi, 040 731 4559

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, ABO Energy Suomi Oy; Pitkämaan tuulivoimahanke, Tervola, Simo ja toimittamaan sen 26.6.2026 mennessä osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi sekä tiedoksi emma.salo@lvv.fi tai postitse osoitteeseen Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon LVV-U-47869-2026.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima arvio hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/pitkamaantuulivoimahankeYVA.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301611). Natura-arvioinnit ovat arviointiselostuksen liitteinä.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää huomioimaan, ettei annettavassa lausunnossa ole kyse maksullisesta asiantuntijalausunnosta, vaan maksuttomasta laillisuus- ja yleisen edun mukaisesta kuulemisesta.

Lupa- ja valvontavirasto toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena.

Keminmaan kunnan lausunto liitteenä.

Liitteenä Tietoa hankkeesta Pitkämaan tuulivoimahanke, Tervola

Liitteenä Keminmaan kunnan lausunto, Pitkämaan tuulivoimahankkeen YVA-selostus

Vs. kunnanjohtajan esitys:

Kunnanhallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon.

Kunnanhallituksen päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola

Hankkeesta vastaava ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Tervolan kuntaan. Hankkeessa suunnitellaan enintään 11 yksikköteholtaan 6–10 MW:n tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 m. Hankkeen sähkönsiirtoa suunnitellaan joko 110kV voimajohdolla tai maakaapelilla Lehmikummun sähköasemalle tai 400kV voimajohdolla Saunakummun sähköasemalle.

Hankkeen tila

Tila: Vireillä

Alueet: Tervola, Simo, Keminmaa

Vaikuta nyt: Tähän hankkeeseen voit vaikuttaa juuri nyt. Mielipiteitä voi esittää 26.6.2026 saakka.

Aihealue: Energiantuotanto, Tuulivoima

Hankkeen kuvaus

Hankkeesta vastaava ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahankeä Tervolan kunnan alueelle, noin 14 kilometriä Tervolan kuntakeskuksesta kaakkoon. Hankkeen sähkönsiirtoyhteyden vaihtoehto sijoittuu lisäksi Simon kunnan alueelle.

Noin 1213 hehtaarin laajuiselle tuotantoalueelle suunnitellaan enintään 11 tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, yksikköteho 6–10 MW ja kokonaisteho enintään 110 MW. Hankkeen sähkönsiirtoa suunnitellaan joko 110 kV voimajohdolla tai maakaapelilla Lehmikummun sähköasemalle tai 400 kV voimajohdolla Saunakummun sähköasemalle.

Hankkeen vaihtoehdot

Kunnanhallitus 12.05.2026 / 253

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- **Vaihtoehto VE 0:** Hanketta ei toteuteta.
- **Vaihtoehto VE 1:** Hankealueelle rakennetaan enintään 11 tuulivoimaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW.
- **Vaihtoehto VE 2:** Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW.

Sähkönsiirto:

Vaihtoehto SVEA

- **Sähkönsiirto SVEA 1:** Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.
- **Sähkönsiirto SVEA 2:** Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,6 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

Vaihtoehto SVEB

- **SVEB 1:** Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Leh-
Kunnanhallitus 12.05.2026 / 253
mikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8,6 km.
- **SVEB 2:** Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Leh-
mikummun
sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 9,8 km.
- **SVEB 3:** Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Leh-
mikummun
sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8 km.
- **SVEB 4:** Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Leh-
mikummun
sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,7 km.

Vaihtoehto SVEC: Sähkönsiirto toteutetaan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueel-
ta uudelle Simon kunnan alueelle rakennettavalle Saunakummun sähköasemal-
le. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maas-
tokäytävässä.

Natura-arviointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuoje-
lulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään Natura-alueelle (SAC/SPA,
FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301611). Natura-arvioinnit
ovat arviointiselostuksen liitteinä.

- [Ennakkoneuvottelumuistio 18.4.2023](#) (pdf, 531.74 kt)

Arviointiohjelma

- [Arviointiohjelma](#) (pdf, 11.29 Mt)
- [Liite 1. Tervolan Pitkämäen tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi
2021](#) (pdf, 5.17 Mt)
- [Kuulutus](#) (pdf, 79.18 kt)
- [Lausuntopyyntö](#) (pdf, 82.4 kt)
- [Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjel-
masta](#) (pdf, 258.85 kt)

Arviointiselostus

Kunnanhallitus 12.05.2026 / 253

Kunnanhallitus 12.05.2026/7253

- **Arviointiselostus, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 48.38 Mt)**

- **Liite 1. YVA-ohjelmasta annetun yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen 2023, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 247.26 kt)**
- **Liite 2. Meluselvitys, 20251111, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 30.49 Mt)**
- **Liite 3. Väikeselvitys, 20251111, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 41.98 Mt)**
- **Liite 4. Näkemäalueanalyysi, 20250627, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 1.63 Mt)**
- **Liite 5. Kulttuuriympäristön kohdekuvaukset, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 1016.37 kt)**
- **Liite 6 Havainnekuvat, liiteraportti, osa1, 20251029, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 22.28 Mt)**
- **Liite 7. Havainnekuvat, liiteraportti, osa2, 20251029, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 21.47 Mt)**
- **Liite 8. Havainnekuvat, yhteisvaikutukset, liiteraportti, osa1, 20251029, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 9.98 Mt)**
- **Liite 9. Havainnekuvat, yhteisvaikutukset, liiteraportti, osa2, 20251029, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 13.17 Mt)**
- **Liite 10. Raportti Tervolan Pitkämäen tuulivoimapuiston ja ulkoisen sähkönsiirron arkeologinen inventointi, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (PDF, 7.7 Mt)**
- **Liite 11. Asukaskyselyn raportti, toukokuu 2025, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 3.74 Mt)**
- **Liite 12. Tuulivoima - vaikutus kiinteistöjen hintoihin 2022, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 1.44 Mt)**
- **Liite 13a. Natura-arvio, Suuripään alue, 20251023, Julkinen, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 5.82 Mt)**
- **Liite 13b. Natura-arviointi, Suuripää (vain viranomaiskäyttöön)**
- **Liite 14. Kuivasjärven Natura-arviointi, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 2.97 Mt)**
- **Liite 15a. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, Pitkämäen tuulivoimahanke,**

Tervola (pdf, 3.55 Mt)

Kunnanhallitus 12.05.2026/253

- Liite 15b. Pitkämäen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (vain viranomaiskäyttöön)
- **Liite 16. Pesimälinnustoselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 8.83 Mt)**
- **Liite 17. Pöllöselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 15.76 Mt)**
- **Liite 18a. Metsojen soidinpaikkaselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 5.31 Mt)**
- Liite 18b. Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys (vain viranomaiskäyttöön)
- **Liite 19. Lintujen kevätmuuttoselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 2.9 Mt)**
- **Liite 20. Lintujen syysmuuttoselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 6.64 Mt)**
- Liite 21. Petolintuseurannan raportti (vain viranomaiskäyttöön)
- Liite 22. Törmäysmallinnus, seurantaan perustuva (vain viranomaiskäyttöön)
- Liite 23. Petolinnun törmäysmallinnus (vain viranomaiskäyttöön)
- **Liite 24. Viitasammakkoselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimapuisto, Tervola (pdf, 7.83 Mt)**
- **Liite 25. Lepakkoselvitys 2021, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 9.59 Mt)**
- **Liite 26. Hiilitaselaskennan menetelmäkuvaus, 28052025, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 261.32 kt)**
- **Liite 27. Isosydänmaan ja Narkauksen paliskuntien alueet A3, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 6.8 Mt)**
- Liite 28. Vaikutukset salassa pidettäviin petolintuihin (vain viranomaiskäyttöön)
- **Kuulutus YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinnista, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 144.75 kt)**
- **Lausuntopyyntö arviointiselostuksesta, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola (pdf, 81.19 kt)**

Voim (paik, 01.10.2026)

Kunnanhallitus 12.05.2026 / 253

Arviointiselostuksen ja Natura-arvioinnin paperiversioihin voi tutustua 28.4.2026–26.6.2026 seuraavissa toimipaikoissa niiden aukioloaikojen mukaan:

- Tervolan kunnanvirasto, Keskustie 81, 95300 Tervola
- Tervolan kunnankirjasto, Paasilinnan puistotie 1, 95300 Tervola
- Simon virastotalo, Ratatie 6, 95200 Simo
- Simon pääkirjasto, Jenssintie 2, 95200 Simo
- Keminmaan kunnanvirasto, Kunnantie, 94400 Keminmaa
- Keminmaan kunnankirjasto, Väylätie 6, 94400 Keminmaa

Yleisötilaisuus

Hankkeen ja arviointiselostuksen kaikille avoin esittelytilaisuus pidetään keskiviikkona 3.6.2026 kello 17.00–19.00 Tervolan kunnantalon valtuustosalissa (Keskustie 81, 95300 Tervola). Tilaisuudessa on kahvitarjoilu kello 16.30 alkaen. Tilaisuuteen voi osallistua myös etäyhteydellä alla olevasta linkistä:

- <https://teams.microsoft.com/meet/376925441574387?p=vWKUsoITzwq0gFZplc> ↗

Mielipiteet

YVA-selostuksesta voi esittää kirjallisia mielipiteitä 28.4.2026–26.6.2026 toimittamalla ne osoitteeseen:

- Sähköpostilla: kirjaamo(at)lvv.fi tai
- Postitse: Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV
- Viitteeksi LVV-U/47869/2026

Natura-alueiden haltijat voivat esittää luonnonsuojelulain 35 §:n 2 momentin mukaisesti lausuntonsa tehdystä Natura arvioinnista. Mikäli kyseessä on Natura-alueen haltijan lausunto, pyydetään tämä mainitsemaan lausunnon otsikossa.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä annetut lausunnot arviointiselostuksesta ja Natura-arvioinnista ovat nähtävillä kahden kuukauden kuluessa lausunnon antamiseen ja mielipitei-

den esittämiseen varatun määräajan päättymisestä tällä verkkosivulla www.ym-paristo.fi/pitkamaantuulivoimahankeYVA.

Katso myös:

Hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettely YVA

Tämän sivun lyhytosoite on www.ymparisto.fi/pitkamaantuulivoimahankeYVA

Hankkeen yhteystiedot (laatikossa, joka avautuu +merkistä)

Hankkeen yhteystiedot

Julkaistu 28.4.2026

Julkaisija

Lupa- ja valvontavirasto

Tulosta sivu

Anna palautetta

Lausunto Pitkämaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Keminmaan kunta antaa seuraavan lausunnon koskien Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostusta.

Hankkeessa suunnitellaan enintään 9–11 tuulivoimalan rakentamista Tervolan kunnan alueelle sekä siihen liittyviä sähkönsiirtoratkaisuja, jotka ulottuvat myös Keminmaan ja Simon kuntien alueille. ABO Energy Suomi Oy vastaa hankkeesta.

Yleiset huomiot

Keminmaan kunta pitää uusiutuvan energian tuotannon lisäämistä valtakunnallisesti tärkeänä tavoitteena. Tuulivoimahankkeilla on keskeinen rooli energiasiihtymässä ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Hankkeen kokoluokka ja tuotantopotentiaali ovat merkittäviä.

Arviointiselostus on laaja ja kattaa pääosin keskeiset vaikutusalueet, kuten melu-, välke-, maisema-, luonto- sekä ihmisiin kohdistuvat vaikutukset.

Sähkönsiirto

Hankkeessa esitetään useita vaihtoehtoja, joissa sähkönsiirto toteutetaan joko 110 kV tai 400 kV voimajohdolla tai maakaapelina.

Keminmaan kunta korostaa, että:

- Sähkönsiirtoreittien sijoittamisessa tulee ensisijaisesti hyödyntää olemassa olevia johtokäytäviä ja infrastruktuuria.
- Uusien johtokäytävien avaaminen tulee minimoida erityisesti maisemallisesti ja ekologisesti herkissä kohteissa.
- Maakaapelivaihtoehtoja tulee tarkastella vakavasti erityisesti asutuksen läheisyydessä ja maisemallisesti arvokkailla alueilla.

Maisema- ja yhteisvaikutukset

Vaikka varsinainen tuotantoalue sijoittuu Tervolan puolelle, hankkeella voi olla maisemallisia yhteisvaikutuksia myös Keminmaan alueelle, erityisesti laajoilla avoimilla alueilla ja vesistöjen läheisyydessä.

Kunta katsoo, että:

- Yhteisvaikutuksia muiden alueen tuulivoimahankkeiden kanssa tulee tarkastella riittävällä tarkkuudella.
- Näkemäalueanalyysien tuloksia tulee hyödyntää kaavoituksessa ja jatkosuunnittelussa.

Luontoarvot ja Natura-alueet

Selostuksessa on tarkasteltu vaikutuksia mm. Suuripään ja Kuivasjärven Natura-alueisiin. Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että Natura-arvioinnit ovat riittäviä ja että mahdolliset heikentävät vaikutukset vältetään.

Kunta korostaa erityisesti:

- Vaikutuksia linnustoon, erityisesti muuttolintuihin ja petolintuihin
- Ekologisten yhteyksien säilymistä
- Rakentamisen aikaisia vaikutuksia

Melu ja välke

Melu- ja välkevaikutukset kohdistuvat pääosin Tervolan alueelle, mutta Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että:

- Mallinnukset perustuvat realistisiin lähtöarvoihin
- Mahdolliset vaikutukset yksittäisiin kohteisiin tunnistetaan
- Tarvittaessa esitetään lieventämistoimenpiteitä

Poronhoito

Hanke sijoittuu poronhoitoalueelle. Keminmaan kunta pitää tärkeänä, että:

- Vaikutukset poronhoitoon arvioidaan kokonaisuutena
- Paliskuntien kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä
- Rakentamisen ja käytön aikaiset häiriöt minimoidaan

Johtopäätökset

Keminmaan kunta katsoo, että YVA-selostus antaa pääosin riittävän kuvan hankkeen keskeisistä ympäristövaikutuksista.

Kunta pitää kuitenkin tärkeänä, että jatkosuunnittelussa:

- Sähkönsiirron ratkaisuihin huomioidaan maankäyttö, maisema ja asutus
- Yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa tarkennetaan
- Luontoarvojen ja poronhoidon edellytysten turvaaminen varmistetaan

Keminmaan kunnanhallitus 12.5.2026

MUUTOKSENHAKUOHJE

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pöytäkirjan pykälät: 253

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

Pöytäkirjan pykälät ja valituskiellon perusteet:

Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen kunnallisen virkaehtosopimuslain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Em. sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

Pöytäkirjan pykälät:

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomainen ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimusviranomainen:	Keminmaan kunnanhallitus
Postiosoite/käyntiosoite:	Kunnantie 3, 94400 Keminmaa
Sähköpostiosoite:	kunta@keminmaa.fi
Puhelin:	040 846 3345
Virka-aika:	kello 8.00 – 15.45

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköposti-osoite.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

VALITUSOSOITUS**Valitusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkupe-
räistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen. Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän
päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös: se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai
etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsen.

Pöytäkirjan pykälät:**Valitusviranomainen ja yhteystiedot**

Valituksen voi tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

- Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan asian sähköiseen vireillepa-
noon tuomioistuinasiassa. Lain 11 §:n mukaan viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määrä-
ajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitettulla tavalla.
- Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n mukaan valituksessa on yhteystietojen lisäksi ilmoitettava myös
sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi
on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja
erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä pro-
sessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitusviranomainen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite: Torikatu 34-40, Oulu

Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Telefax: 029 56 42841
Puhelinvaihe: 029 56 42800

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan
päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.
Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kol-
mantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä
tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu-
tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusosoituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asia-
mies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä
hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan
lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita,
mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Erityislainsäädännössä mainituista asioista (mm. hankinta-asiat) muutoksenhakuohjeet annetaan erikseen.

12.5.2026

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntö 28.4.2026 LVV-U/47869-2026

**Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n lausunto, Pitkämaan tuulivoimahanke,
Tervola, Simo**

Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys.

Ilmailulaki määrää lentoesteistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain mukaisen lentoesteluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto, joka arvioi ennen luvan myöntämistä lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle. Lentoesteluvan hakijan on ilmailulain mukaan liitettävä hakemukseensa selvitykset suunnitellun lentoesteen vaikutuksista lentomenetelmiin sekä selvitykset lentoesteen vaikutuksista lentopaikan lentoesterajoituspintoihin. Fintraffic Lennonvarmistus Oy antaa pyydettäessä selvityksiä lentoesteen vaikutuksista ylläpitämiinsä lentomenetelmiin.

Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Kari Kerke

kehitysjohtaja

Kari Kerke

Fintraffic Lennonvarmistus Oy
kehitysjohtaja

Email: kari.kerke@fintraffic.fi
2026-05-19T12:14:35.102Z

12.06.2026

Pöytäkirjanro

90 267

Vastaanottaja

Lupa- ja valvontavirasto
LVV-U/47869-2026
PL 20
13035 LVV

Kohde

TUULIVOIMA: Pitkämäa
LAPHA/8066/07.01.06/2026
Kieriviiantie 699 /Pitkämäa
94500 LAUTIOSAARI

Kohteen tiedot**Osapuolet**

Abo Energy Suomi Oy (2557620-9)
Itämerentori 2
00180 HELSINKI

Toiminnan harjoittaja

Abo Energy Suomi Oy (2557620-9)

Lausunto**Huomautukset:**

- 1) Pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Pitkämään tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan.
- 2) Pelastuslaitos antaa erillisellä lausuntopyynnöllä lausunnon koskien hankkeen rakenteellisen paloturvallisuuden suunnitteluratkaisuja, kun hanke on edennyt rakennuslupavaiheeseen.

Paloinsinööri
Juha Rintala

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Pelastuslaitos, arkisto

Viite: Lausuntopyyntö 28.4.2026 (LVV-U-47869-2026)

Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus, Tervola, Simo

Hankkeen kuvaus

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Tervolan kunnan alueelle. Tuotantoalueen koko on noin 1213 hehtaaria ja se sijoittuu noin 14 km Tervolan kuntakeskuksesta kaakkoon. Hankkeessa suunnitellaan enintään 11 tuulivoimalaa. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW. Hankkeen kokonaisteho on enimmillään 110 MW. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat yhdystiet, voimaloiden väliset huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Alustavan suunnitelman mukaan sähkö siirretään tuotantoalueelta länteen Lehmikummun sähköasemalle tai itään Saunakummun sähköasemalle. Lehmikummun suuntaan tutkitaan sekä maakaapeli- että 110 kV:n ilmajohtovaihtoehtoja ja Saunakummun suuntaan 400 kV:n ilmajohtoa. Sähkönsiirron suunnitelmista käydään keskusteluja Tervolan Energia ja Vesi Oy:n kanssa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301611).

Koska hankkeen YVA- ja kaavamenettely toteutetaan samanaikaisesti, pyritään ne sovittamaan soveltuvin osin yhteen. YVA-menettelyyn ja kaavoitukseen liittyvät selvitystyöt, vaikutusten arviointi sekä osallistaminen yhdistetään. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehtävissä selvityksissä huomioidaan osayleiskaavan edellyttämät selvitykset, jolloin osayleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvityksineen pohjalta.

YVA-menettelyssä tarkastellaan vaihtoehtoja:

Vaihtoehto VE 0: Hanketta ei toteuteta.

Vaihtoehto VE 1: Hankealueelle rakennetaan enintään 11 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW.

Vaihtoehto VE 2: Hankealueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 6–10 MW.

Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaihtoehtoja:

Vaihtoehto SVEA

Sähkönsiirto SVEA 1: Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

Sähkönsiirto SVEA 2: Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,6 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

Vaihtoehto SVEB

SVEB 1: Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8,6 km.

SVEB 2: Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 9,8 km.

SVEB 3: Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8 km.

SVEB 4: Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,7 km.

Vaihtoehto SVEC: Sähkönsiirto toteutetaan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta uudelle Simon kunnan alueelle rakennettavalle Saunakummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

Suhde maakuntakaavaan

Hankealue sijaitsee 19.2.2014 vahvistetun Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4508). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Hankealue sivuaa luonnonsuojelualuetta Joutsijärvi (SL 4101). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Hankealueen pohjoispuolelle on maakuntakaavassa osoitettu turpeenottoalue Rakkaviidanaapa (EOT 2549). Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita. Turvetuotantoalueen jälkikäyttöä suunniteltaessa poronhoitoalueella tulee pyrkiä turvaamaan alueen poronhoidon edellytykset. Hankealueen pohjoispuolelle on osoitettu myös luonnonsuojelualue Ollankaojan lähteet (SL 4100) sekä puolustusvoimien kohde Rakkaviita (EP 2894). Merkinnällä osoitetaan sellaiset puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen pysyvässä käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut varuskunta-, harjoitus- ja vastaavat alueet, joilla liikkuminen on rajoitettua.

Hankealueen kaakkoispuolelle on maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuva alue Palokivalo-Sarvijärvenaapa (tv1 2375). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä tuulivoimatuotannon suunnitteluun soveltuvia alueita. Tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset. Kohdekohtaisen suunnittelumääräyksen mukaan *tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee selvittää alueen pesimälinnusto ja lintujen muuttoreitit sekä arvioida yhteisvaikutukset jo toteutuneiden tuulivoimahankkeiden kanssa ja pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.*

Hankkeen sähkönsiirtovaihtoehdot sijoittuvat Länsi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4508).

Kaikki sähkönsiirron vaihtoehdot lukuun ottamatta ilmajohtovaihtoehtoa SVEC sijoittuvat matkailun vetovoima-alueelle, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueelle Simojoki-Martimoaapa Kemijokivarsi-Törmävaara-Kätkävaara (mv 8416). Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Aluetta tulee kehittää matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pää käyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.

Kaikki maakaapelivaihtoehdot ja ilmajohtovaihtoehdot VEA1 ja VEA2 sivuavat luonnonsuojelualuetta Lehmikumpu-Rätyaavan letto (SL 4150).

Maakaapelivaihtoehdot lukuun ottamatta vaihtoehtoa VEB4 kulkevat osittain seututien 923 yhteydessä. Maakaapelivaihtoehto VEB4 ylittää seututien.

Sähkönsiirron ilmajohtovaihtoehto SVEC kulkee halki kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeen. Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja. vaihtoehto SVEC ylittää myös paliskunnan rajan / esteaidan. Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita.

Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteaidan tai muun pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaian ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään. Lisäksi vaihtoehto SVEC ylittää voimajohdon yhteystarpeen sekä kaksi kertaa moottorikelkkailureitin.

Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 on tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä potentiaalisia tuulivoima-alueita sekä näihin liittyviä mahdollisia vaikutuksia maakunta- ja kuntakaavoituksen tueksi. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Selvityksessä tuulivoimapotentiaalisiksi alueeksi ei ole osoitettu julkisesti vireillä olevia tuulivoimaloiden alueita. Näiden osalta on meneillään yksityiskohtaisempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi, jota kautta saadaan tarkempaa tietoa kuin maakunnallisessa selvityksessä. Pitkää on selvityksessä tuotu esille suunnitteilla olevana hankkeena.

Pitkäämaan tuulivoima-alueella on pidettävä seudullisesti merkittävänä ja siten sen osoittaminen maakuntakaavatasolla on lähtökohtaisesti tarpeen. Kun otetaan huomioon hankealueen ympäröivä maankäyttö ja suunniteltavan tuulivoimahankkeen sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jota kaavamerkinnän mukaan voidaan pääkäyttötarkoitusta haittaamatta käyttää myös muuhun tarkoitukseen, on sijoittamisen edellytykset ja poikkeaminen maakuntakaavasta mahdollista tutkia alueidenkäyttölain mukaisessa yleiskaavaprosessissa ilman maakuntakaavan muutosta.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemaaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaava 2050 kuulutettiin vireille 24.1.2025. Vaihemaaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemaaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet. Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet eli T/Kem-alueet, joille saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Vaihemaaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Vaihemaaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Lapin liiton näkemys

Lapin liitto on antanut lausunnon Pitkäämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ja Pitkäämaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1.9.2023.

Arviointiselostuksen kappaleessa *4.2 Hankkeen alueellinen merkitys* on tuotu esille Lapin ilmastostrategia 2030, joka on hyväksytty joulukuussa 2011. Lapin liiton virasto tuo esille, että Lapin liiton hallitus hyväksyi Lapin ilmasto- ja energiastrategian kokouksessaan 15.12.2025.

Samassa kappaleessa on tuotu esille Lappi-sopimus, joka sisältää maakuntaohjelman vuosille 2022–2025 sekä maakuntasuunnitelman vuoteen 2040. Lapin liiton virasto tuo esille, että Lapin liiton valtuusto viimeisteli ja hyväksyi Lappi-sopimuksen 2026–2029 kokouksessaan 1.12.2025. Lappi-sopimus sisältää maakuntasuunnitelman vuoteen 2045 sekä maakuntaohjelman vuosille 2026–2029.

Arviointiselostuksessa on tuotu esille Länsi-Lapin maakuntakaavan hankealuetta koskevat merkinnät ja niiden määräykset, koko maakuntakaava-alueella koskevia suunnittelumääräyksiä sekä tuulivoimahankkeen suhde maakuntakaavaan.

Pitkäämaan hankealueen lähialueelle sijoittuu paljon sekä toiminnassa että suunnitteilla olevia tuulivoimahankkeita sekä muita maankäyttöä rajoittavia hankkeita. Länsi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-alueella koskeva suunnittelumääräys, jonka mukaan *poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon*

olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Lapin liiton virasto toteaa, että on tärkeä pyrkiä alusta asti lieventämään poronhoitoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Yhteistyöhön Narkauksen ja Isosydänmaan paliskuntien kanssa tulee kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota. Mikäli yhteisvaikutukset toteutuvien hankkeiden kanssa ylittävät kohtuuttomat haitalliset vaikutukset, hanketta ei voi toteuttaa ilman lieventäviä toimenpiteitä.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia linnustoon, kasvillisuuteen ja luontotyypeihin sekä kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia mm. poronhoitoon, maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön. Arviointiselostuksen loppuun on tehty yhteenveto hankkeen vaikutuksista ja vaihtoehtojen vertailusta. Tässä kappaleessa olisi hyvä olla yhteenveto myös yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa.

LAPIN LIITTO

Ari Pesonen
suunnittelujohtaja

Lausunnon valmistelija:
Tiina Elo, ympäristöasiantuntija

23.6.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Tervolan kunta
tervolan.kunta@tervola.fi

Lausuntopyynnöt 28.4.2026 LVV-U/47869-2026 ja 27.5.2026 kunta

Tervola: ABO Energy Suomi Oy:n Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä Pitkämaan tuulivoimaosayleiskaavan luonnos

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua hankkeesta. Teemme yhden yhteisen lausunnon tuulivoimahankkeen yhtä aikaa nähtävillä oleviin asiakirjoihin.

Meillä ei ole kommentoivaa YVA-selostuksesta eikä kaavoituksesta.

Muistutamme, että Fingrid ottaa kantaa YVA- ja kaavalausunnoissaan vain kantaverkkoon liittyviin asioihin ja vaikutuksiin. Tämä lausunto koskee siten ainoastaan Fingridin omistamia voimajohtoja ja toimintoja.

Tässä YVA- ja kaavalausunnossa ei voida ottaa kantaa tarkemmin rakentamiseen tai teknisiin ratkaisuihin.

Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.

Kaava- ja YVA-asiakirjat pyydämme lähettämään lausunnot sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

FINGRID OYJ
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

TERVOLA

22.6.2026

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi
emma.salo@lvv.fi

Lausuntopyyntönnä 28.4.2026 LVV-U/47869-2026

Lausunto Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Tervolan kunnanhallitus on kokouksessaan 22.6.2026 käsitellyt lausuntopyyntöänne. Tervolan kunta toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Tervolan kunta YVA-ohjelmasta 6.9.2023 antamassa lausunnossa esitetyt asiat on huomioitua YVA-selostuksessa hyvin. Aiempien vaihto-ehtojen lisäksi YVA-selostuksessa on esitetty 9 tuulivoimalan vaihto-ehtoa sekä sähkönsiirtoyhteyksien toteuttamista maakaapeloinnilla. Tervolan kunnan näkemyksen mukaan maakaapelointi on pitkällä tähtäimellä ympäristön kannalta paras ratkaisu, jolla on vähäisimmät vaikutukset niin alueen virkistyskäyttöön kuin poronhoitoonkin.

YVA-selostuksen sivulla 91 on todettu Kuoringin tuulivoimakaavan olevan vireillä, Tervolan kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.5.2025 hyväksynyt Kuoringin tuulivoimaosayleiskaavan, päätös ei ole lainvoimainen.

Muilta osin Tervolan kunnalla ei ole huomautettavaa YVA-selostuksesta.

Tervolan kunta

Mika Simoska
kunnanjohtaja

Sari Tervaniemi
hallintojohtaja

Geologian tutkimuskeskus
Kokkola

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
kirjaamo@lvv.fi

Lausuntopyyntönnö 21.05.2026, LVV-U/25822/2026

LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma, ABO Energy Suomi Oy, Pitkämaan tuulivoimahanke, Tervola

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Kallioperä ja happamat sulfaattimaat

Pitkämaan suunnitellun tuulivoimahankkeen hankealue sijoittuu Peräpohjan liuskealueelle, jonka kallioperä on pääsääntöisesti erilaisia metasedimenttejä sekä metavulkaniitteja, kun taas sitä ympäröivä kallioperä koostuu lähinnä syväkivistä (mm. graniitti ja tonaliitti). Kallioperä on hankealueella metavulkaniitteja (emäksiset vulkaniitit ja tuffiitti) ja metasedimenttejä (kvartsiitti, dolomiitti ja kvartsiserisiittiliuske). Peräpohjan liuskealueen kallioperä sisältää paljon kerroksellisia Zn-Cu-Pb (sinkki-kupari-lyijy) -malmeja.

Kallioperän osalta GTK toteaa, että hankealueella ja sen läheisyydessä esiintyy myös lentogeofysikaalisen aineiston perusteella tulkittuja mustaliuskevyöhykkeitä, jotka voivat aiheuttaa ympäristö- ja korroosiohaittoja mahdollisten louhintojen ja maanmuokkausten yhteydessä. Mustaliuskevyöhykkeiden sijaintia voi tarkastella GTK:n avoimista aineistoista (mustaliusketietokanta ja 1:200 000 kallioperäkartat).

Mustaliuskevyöhykkeet esitetään GTK:n tietokannassa viivamaisena tasona, mutta todellisuudessa esiintymät saattavat poiketa muodoltaan tästä huomattavasti. Lentogeofysikaalisen aineiston uudelleen tarkastelulla voi olla mahdollista tarkentaa mustaliuskevyöhykkeen esiintymistä huomattavasti. Mustaliuskepitoista maaperää saattaa myös esiintyä varsin kaukana itse kallioperäesiintymästä ja vaikutusalueen

24.6.2026

laajuus (150 m) voi olla suhteessa tähän pieni. Tyypillisimmin mustaliusketta on jäätikön kerrostamassa moreenissa, joten aineistojen/esiintymisen tarkastelussa kannattaa huomioda jäätikön virtaussuunnat. Mustaliuskeiden lisäksi on hyvä myös ottaa huomioon muut mahdollisesti runsaasti rikkiä sisältävät kivilajit Peräpohjan liuskealueella.

Arviointiohjelmassa todetaan, että sulfidisavien esiintymisen todennäköisyys on arvioitu hankealueella pääosin pieneksi tai hyvin pieneksi ja tuulivoimalat sijoittuvat pääosin hyvin pienen esiintymistodennäköisyyden alueelle. Hankealueen keskiosassa on alue, jossa sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on suuri. Kyseiselle alueelle ei ole suunniteltu voimaloita. Suuren esiintymistodennäköisyyden alue on todennettu yhden näytepisteen havaintojen perusteella, eikä alueen reunoja ole varmistettu näytteenotoin. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon mahdollinen pohjavesipinnan aleneminen ja siitä johtuva sulfidisavien hapettuminen ja happaman valunnan muodostuminen.

Happamien sulfaattimaiden osalta puhutaan arviointiohjelmassa sulfidisavista. GTK toteaa, että happamat sulfaattimaat voivat olla maalajiltaan muutakin kuin savea. Erityisesti Pohjois-Suomessa tavataan yleisesti myös karkearakeisia lajittuneita HaSu-materiaaleja. Lisäksi kallioperän mustaliuskevyöhykkeiden läheisyydessä myös moreenissa ja turpeessa voi olla merkittävää hapontuottopotentiaalia.

GTK korostaa myös, että GTK:n HaSu-kartat ovat yleismittakaavaisia, eikä niiden perusteella voida arvioida esiintymistä yksityiskohtaisesti, kuten arviointiohjelmassakin todetaan. GTK pitää tärkeänä, että happamat sulfaattimaat huomiodaan riittävän kartoituksin ja tutkimuksin ennen rakennus- ja asennustöiden aloittamista.

Suot ja turvemaat

GTK:n turvetutkimukset rajoittuvat hankealueen pohjoisosan soihin. Osittain hankealueella sijaitseva Kalhuaapa on pääosin luonnontilainen aapasuo, joka kuuluu soidensuojelun täydennysohjelmaan ja muodostettavaan suojelualuekokonaisuuteen. Se edustaa Lapin kolmion ravinteikkaita letto- ja aapasuotyyppisiä, joille on ominaista vaateliasta ja monimuotoinen lajisto, mukaan lukien uhanalaisia lajeja. Ojitetuilla osilla on toteutettu ennallistamista (Helmi-ohjelma, Metsähallitus) vesitalouden ja luonnontilan palauttamiseksi.

GTK toteaa, että suunnitellun tuulivoimahankkeen ja Kalhuaavan välille suositellaan varattavaksi riittävä ja selkeästi rajattu suojavyöhyke haitallisten vaikutusten minimoimiseksi varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Mikäli rakentamista sijoittuu suoalueelle tai sen välittömään läheisyyteen, arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota voimaloiden, huoltoteiden ja sähkönsiirron vaikutuksiin suon vesitalouteen ja suojeluarvoihin.

24.6.2026

Mahdolliset paksut turvekerrokset hankealueen eteläosassa saattavat hankaloittaa tuulivoimaloiden pystyttämistä, joten kerrosten paksuus on hyvä selvittää ennen rakentamisen aloittamista. Sähkönsiirtoreitin varrelle tai sen läheisyyteen sijoittuvat suojelualueet tulee ottaa huomioon etenkin rakentamisen yhteydessä.

Kokkolassa 24.6.2026

Olli Breilin
Johtaja, Ympäristön kestävä käyttö

Jouni Pihlaja
Yksikön päällikkö, Ympäristöratkaisut

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 3 pages before this page
Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

§ 90

Lausunto Pitkämaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta, ABO Energy Suomi Oy, Tervola

ROIDno-2023-2654

Valmistelija / lisätiedot:

Lilja Ojala, ympäristötarkastaja, lilja.ojala@rovaniemi.fi

Lausuntopyyntö 28.4.2026

LVV-U/47869/2026

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

ABO Energy Suomi Oy, Pitkämaan tuulivoimahanke, Tervola, Simo

Asian selostus:

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonnan (Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) lausuntoa asiassa LVV-U/47869/2026, Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus. Lausunto on pyydetty toimittamaan 26.6.2026 mennessä.

Pitkämaan tuulivoimahanke sijaitsee Tervolan kunnassa noin 17 kilometriä Tervolan keskustasta kaakkoon. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 1157 hehtaaria ja hankkeessa suunnitellaan enintään 11 tuulivoimalan toteuttamista. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja voimaloiden yksikköteho 6–10 MW. Hankkeen kokonaisteho on enimmillään 110 MW. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Tuulivoimahankkeen vaihtoehdot ovat

- VE 0: Hanketta ei toteuteta.
- VE 1: Alueelle toteutetaan 11 tuulivoimalaa. Kokonaisteho enintään 110 MW.
- VE 2: Alueelle toteutetaan 9 tuulivoimalaa. Kokonaisteho enintään 90 MW.

Sähkönsiirron vaihtoehdot ovat

- VEA 1-2: Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,2 km (VEA1) tai noin 7,6 km (VEA2). Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.
- VEB 1-4: Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8,6 km (VEB1), noin 9,8 km (VEB2), noin 8 km (VEB3) tai noin 7,7 km (VEB4).
- VEC: Sähkönsiirto toteutetaan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Saunakummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

YVA-selostus sisältää kuvauksen tehdyistä selvityksistä ja ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisesta sekä arviointien tulokset. Arvioinnin perusteena ovat YVA-ohjelmassa esitetty toimintasuunnitelma sekä YVA-ohjelmasta yhteysviranomaiselta saatu lausunto.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Tuulivoimahankkeen vaihtoehdot VE1 ja VE2 eroavat varsin vähän toisistaan ja ne ovat vaikutuksiltaan hyvin lähellä toisiaan. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta ei ole juurikaan merkitystä sillä, onko voimaloita 11 vai 9. Erona vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 melun osalta on näkyvissä osassa, jossa Pitkämaan hankkeen vaikutuksia on arvioitu yhdessä Hevosselän hankkeen kanssa, jolloin melun vyöhyke > 35 dB ylettyy pidemmälle lounaaseen. Meluselvitys on laadittu asianmukaisesti. Molemmissa vaihtoehdoissa mallinnettu vyöhyke ulottuu lähimmän rakennuksen yli. YVA-selostuksessa esitetyissä piirustuksissa ainakin melun osalta olisi ollut hyvä esittää 2 kilometrin etäisyyden lisäksi Tervolan kunnan tuulivoimastrategia huomioiden myös 3 kilometrin etäisyys.

YVA-selostuksessa on esitetty, että tuulivoimaloiden toiminnan aikainen melu ei kummassakaan hankevaihtoehdossa ylitä ohjearvoa 40 dBA. Myöskään sähkönsiirtoon liittyvä mahdollinen ajoittainen koronamelu ei ole juurikaan havaittavissa pihapiireissä eikä ylitä ohjearvoja. Varjovälke mallinnettu vähäisiksi ja selostuksessa on kuvattu, että välke ei ole havaittavissa asuin- tai lomarakennusten pihapiireissä. Välkevaikutusten mallinnus on tehty ilman puuston suojaavan vaikutuksen huomioimista. Tulosta pidetään hyvänä ja sitä voidaan pitää uskottavana.

Myös maisemavaikutukset ovat Pitkämaan hankkeen osalta kokonaisuudessaan maltilliset. Kuitenkin muiden hankkeiden kanssa yhdessä toteutuessaan maisema tulee muuttumaan rakennetummaksi. Ympäristönsuojeluviranomaisen katsoo, että Pitkämaan tuulivoimahankkeen osuus siitä on kuitenkin edelleen hyvin maltillinen. YVA-selostuksessa on huomioitu hyvin tuulivoimaloiden vaikutus lähi- ja kaukomaisemassa. Näkymäanalyysi ja havainnekuvat on tehty ja niistä erityisesti yhteisvaikutusten havainnekuvia ja ihmiskatsetta vastaavia leikkeitä pidetään erittäin hyvinä.

Pitkämaan hankealueella on arvioitu esiintyvän happamia sulfaattimaita ja YVA-selostuksessa on todettu, että varsinkin tuotantoalueen keskiosan voimalapaikoilla sulfaattimaiden esiintyminen on perusteltua selvittää ennen kaivutöitä. Selvittämistä pidetään tärkeänä, minkä lisäksi ennen hankkeen toteuttamista on tärkeää myös suunnitella valmiiksi toimintatapoja happamien sulfaattimaiden esiintymisen varalle. Selostuksen mukaan maakaapelilla toteutettavien sähkönsiirron vaihtoehtojen läheisyyteen sijoittuu oletettavasti talousvesikaivoja, joiden osalta on tehtävä kaivokartoitus ennen kaivutöitä. Kyseistä huomiota pidetään tärkeänä.

YVA-selostuksessa on esitetty jonkin verran yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Esitys muista hankkeista yhdessä Pitkämaan tuulivoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron osalta on suppeahko eikä esimerkiksi noin 15 kilometrin päässä olevaa Kotapalon tuulivoimahanketta Keminmaassa ole esitetty suunnitteilla olevien hankkeiden joukossa. Linnuston ja maisemavaikutusten osalta yhteisvaikutuksia on arvioitu. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa linnuston osalta ovat korkeintaan kohtalaisia lisääntyneen törmäysriskin ja estevaikutuksen takia, mutta hankkeiden yhteisvaikutukset salassa pidettävään lajiin on arvioitu merkittäviksi. Hankkeeseen ryhtyvän toivotaan selvittävän, missä määrin arvioidut merkittävät vaikutukset ovat vielä siedettävät, kun huomioidaan myös hankkeet, joita ei ole tässä YVA-selostuksessa esitetty yhdessä Pitkämaan tuulivoimahankkeen läheisyydessä.

YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossa on todettu muun muassa, että arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset poronhoitoon, metsästykseseen ja muuhun virkistyskäyttöön sekä metsätalouteen, ja voidaan katsoa, että niin on tehty.

Sähkönsiirron osalta todetaan, että mahdollinen toteutettava vaihtoehto valittaisiin Lehmikummun sähköasemalle suuntautuvista vaihtoehdoista. Vaihtoehto VEC Saunakummun uudelle sähköasemalle edellyttäisi vaihtoehdoista pisintä uutta maastokäytävää, sillä olisi vaihtoehdoista suurimmat linnustoa heikentävät vaikutukset, minkä lisäksi se on myös poronhoidon kannalta epäedullisin. Lehmikummun suuntaan olevia vaihtoehtoja tulee vertailla riittävän ajantasaisilla tiedoilla ennen hankkeen toteuttamista. Uuden maastokäytävän raivaaminen vähentää muun muassa hankealueen lähialueiden viihtyisyyttä virkistyskäytön näkökulmasta. Toisaalta maakaapelin vaatimat kaivutyöt aiheuttavat ilmajohtoja laajempia maaperävaikutuksia. YVA-selostuksessa on kuitenkin arvioitu sähkönsiirtoreittien varrella happamien sulfaattimaiden esiintyvyyden todennäköisyys pieneksi tai hyvin pieneksi.

Päätöksentekoon osallistuvat kunnat: Tervolan kunta ja Rovaniemen kaupunki

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Kangas, johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta päättää antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon valmistelijan esityksen mukaisesti.

Päätös

Ympäristölautakunta kuuli asiassa johtava ympäristötarkastaja Tarja Bergmania.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti.

Ympäristölautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Susanna Viitala poistui klo 14.28.

Tämän asian päätöksenteon jälkeen ympäristölautakunta piti kokousta klo 14.28-14.40.

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto

Päätöspöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 1.7.2026 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

Rovaniemi
25.06.2026

Saija Alamattila-Mourujärvi
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostilla, 25.6.2026

Muutoksenhakukielto

§90

Muutoksenhakukielto

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 410/2015, 136 §:n mukaan vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Asia: ABO Energy Suomi Oy, Pitkämäen tuulivoimahanke, Tervola, Simo, Ympäristövaikutusten arviointiselostus (LVV-U/47869-2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi, emma.salo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee 11 tuulivoimalan hanketta Tervolan kunnan alueelle. Hankkeen pinta-ala on n. 1157 ha ja voimaloiden kokonaiskorkeus on 300 m. Sähkö siirretään alustavan suunnitelman mukaan joko Lehmikummun tai Saunakummun sähköasemalle.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Selostuksen mukaan hankkeen vaikutukset poronhoitoon nähdään kohtalaisina, linnustolle merkittävänä kielteisenä ja direktiivilajeille vähäisinä.

Pitkämäen tuulivoimahankkeen luontovaikutuksista kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kohdistuvat vaikutukset arvioidaan selostuksessa pääosin kohtalaisiksi ja osin merkittäviksi. Vaikutukset syntyvät erityisesti rakentamisesta, puuston poistosta, elinympäristöjen pirstoutumisesta ja reunavaikutuksista, ja ne kohdistuvat myös uhanalaisiin luontotyypeihin sekä yksittäisiin suojeltuihin kasvilajeihin. Hanke sijoittuu osittain ehdotetulle soidensuojelun täydennysehdotusalueelle ja perusteilla olevalle luonnonsuojelualueelle.

Pitkämäen tuulivoimahankkeen luontovaikutukset kohdistuvat keskeisesti linnustoon, kasvillisuuteen ja luontotyypeihin sekä eläimistöön. Arvioinnin perusteella vaikutusten merkittävyys vaihtelee vaikutuskohteen mukaan. Erityisesti pesimälinnustoon kohdistuu merkittävä vaikutus elinympäristöjen muutosten, häiriövaikutusten ja törmäysriskin seurauksena.

Vaikutukset voivat korostua uhanalaisten lajien osalta ja yhteisvaikutuksissa muiden hankkeiden kanssa. Selostuksessa tuodaan esille mm. se, että hankkeen vaikutuksesta voi olla kanalintujen kantoihin kohdistua pysyvää harvenemista. Luonnonvarakeskuksen tietojen mukaan hankealue rajoittuu myös kahteen uhanalaisen petolintulajin reviiriin. Vaikutukset johtuvat elinympäristöjen muutoksista, rakentamisen ja käytön aikaisesta häiriöstä sekä törmäysriskistä tuulivoimaloihin.

Keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat paikalliseen pesimälinnustoon, jonka herkkyys on arvioitu suureksi. Erityisesti uhanalaiset ja suojelluista arvokkaat lajit ovat alttiita muutoksille, ja yksittäisten lajien osalta vaikutukset voivat olla suuria. Lisäksi voimaloiden aiheuttama estevaikutus ja lisääntynyt törmäysriski heikentävät lintujen liikkumismahdollisuuksia hankealueella. Muuttolinnustoon kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisempiä, koska hankealue ei sijaitse merkittävillä päämuuttoreiteillä eikä alueella ole tärkeitä muutonaikaisia levähdysalueita.

Sähkönsiirron osalta vaikutukset vaihtelevat vaihtoehtoittain. Ilmajohtoratkaisut voivat paikallisesti lisätä törmäysriskiä ja elinympäristöjen pirstoutumista, kun taas maakaapelivaihtoehtojen vaikutukset jäävät vähäisemmiksi. Siirtoreittivaihtoehto VEC sijoittuu uhanalaisen petolintulajin reviirille ja on siten huonompi vaihtoehto kuin VEA1 ja VEA2.

Eläimistöön kohdistuvat vaikutukset ovat selostuksen mukaan pääosin vähäisiä tai kohtalaisia. Vaikutukset liittyvät rakentamisen ja käytön aiheuttamaan häiriöön sekä metsäalueiden pirstoutumiseen. Herkimpien lajien osalta muutoksia voi kuitenkin esiintyä paikallisesti, esimerkiksi riistalajien ja metsäkanalintujen osalta.

Natura 2000 -alueisiin ja muihin suojelualueisiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuutena selostuksessa vähäisiksi. Selostuksen mukaan hanke ei todennäköisesti heikennä Natura-alueiden suojeluperusteita tai vaaranna niiden luontotyyppien tai lajien säilymistä.

Poronhoitoa koskeva osuus

Poronhoidon osalta hankkeen päävaikutukset kohdistuvat Narkauksen paliskunnan poronhoitoon. Sähkönsiirron osalta vaikutukset kohdistuvat Narkauksen ja yhden vaihtoehdon osalta Isosydänmaan paliskunnan poronhoitoon. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa esitetään riittävät perustiedot Narkauksen ja Isosydänmaan paliskunnista ja niiden poronhoidosta. Selostuksessa on tunnistettu tuulivoimahankkeen keskeisimmät todennäköiset vaikutukset alueen poronhoitoon. Aineistoja ja aikaisempaa tutkimusta on hyödynnetty suhteellisen monipuolisesti, mutta esim. porojen GPS-seuranta-aineistoa ei ole saatu tai sitä ei ole hyödynnetty. Paikallisten poronhoitajien kokemuseräistä tietoa on kerätty ja sitä myös hyödynnetty YVA-selostuksessa. Lisäksi YVA-selostuksessa on nostettu esille haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen sekä vaikutusten seuranta. Myös niissä on hyödynnetty poronhoitajien näkemyksiä sekä korostettu riittävän aikaisen ja aktiivisen vuorovaikutuksen ja yhteydenpidon tärkeyttä.

Pitkämaan tuulivoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron vaikutukset on YVA-selostuksessa arvioitu kohtalaisen kielteisiksi Narkauksen paliskunnalle sekä yhdessä vaihtoehdossa kohtalaisen kielteisiksi myös Isosydänmaan paliskunnalle. Vaikka arvioihin liittyy selkeitä epävarmuuksia, joita YVA-selostuksessa on myös hyvin tuotu esille, näkee Luke, että arviot ovat todennäköisesti oikean suuntaisia.

Luke näkee kuitenkin jonkinlaista ristiriitaisuutta siinä, että vaikutukset poronhoidolle nähdään lähinnä kohtalaisina ennen lievennystoimia, sillä selostuksen poronhoito-osiossa tuodaan hyvin esille ja nähdään koituvan melko paljon merkittäviä negatiivisia vaikutuksia poronhoitoon. Selostuksessa todetaan yhteisvaikutusten osalta, että kokonaisuutena tarkastellen kaikkien eri hankkeiden toteutuminen Narkauksen paliskunnan alueella muuttaisi huomattavasti paliskunnan toimintaa nykyisestä. Hankkeilla olisi kielteisiä vaikutuksia mm. useisiin eri kevätlaitumiin ja laidunkierroilla arvioidaan aiheutuvan muutoksia. Selostuksessa tuodaan myös hyvin esille paliskuntien huolia ja ajatuksia hankkeesta ja sen yhteisvaikutuksista.

Luke näkee keskeisenä, että haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä ja lieventämisestä sekä vaikutusten seurannasta sovitaan paliskuntien kanssa hyvissä ajoin ennen kuin hankkeeseen liittyvä rakentaminen mahdollisesti alkaa. Lisäksi Luke näkee tärkeänä kartoittaa millaisia ovat riittävän toimivat lievennyskeinot ja ennaltaehkäisevät toimet, jotta haittavaikutuksia ei syntyisi tai ne olisivat hyvin hallittavissa.

Yhteisvaikutukset

Pitkämaan tuulivoimahankkeen yhteisvaikutukset muiden alueelle suunniteltujen tai toteutettujen tuulivoimahankkeiden kanssa kohdistuvat erityisesti linnustoon. Linnuston osalta yhteisvaikutukset voivat muodostua paikoin merkittäviksi, erityisesti törmäysriskin ja estevaikutuksen kasautuessa useiden tuulivoima-alueiden myötä. Useiden hankkeiden yhteisvaikutus voi lisätä elinympäristöjen pirstoutumista ja vaikeuttaa lintujen liikkumista laajemmalla alueella. Erityisesti uhanalaisten tai suojelullisesti herkkien lajien osalta yhteisvaikutukset voivat olla merkittäviä. Muuttolinnuston osalta yhteisvaikutukset jäävät pääosin rajallisiksi, koska alue ei sijaitse valtakunnallisesti merkittävillä päämuuttoreiteillä, vaikka törmäysriskin kumuloituminen voi paikallisesti lisääntyä.

Eläimistön osalta yhteisvaikutukset liittyvät ennen kaikkea elinympäristöjen laajempaan pirstoutumiseen, häiriövaikutusten lisääntymiseen sekä ihmistoiminnan kasautumiseen.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hanke voi aiheuttaa luonnon monimuotoisuudelle kielteisiä vaikutuksia, joista merkittävimmät kohdistuvat linnustoon ja poronhoitoon. Hankkeen linnustovaikutukset painottuvat paikallisiin ja erityisesti pesimälinnustoon kohdistuviin haittoihin, jotka voivat olla merkittäviä erityisesti uhanalaisten petolintujen kohdalla. Muuttolinnustoon ja laajempiin linnustoarvoihin kohdistuvat vaikutukset jäävät pienemmiksi. Hankkeen yhteisvaikutukset korostuvat porojen ja linnuston osalta, ja niiden hallinta edellyttää hankkeiden yhteensovittamista sekä lieventämis-toimenpiteiden suunnittelua laajemmassa aluetarkastelussa. Vaikutusten lieventämistoimilla on keskeinen merkitys haittojen ehkäisemisessä ja rajoittamisessa.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 26.06.2026 klo 13:54:49.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Esa Huhta, Antti Pekkarinen

Liitteet:

Tiedoksi:

Luonnonvarakeskus

Latokartanonkaari 9

PL 2, 00791 Helsinki

Puhelin 029 532 6000

Y-tunnus 0244629-2

1360/12.03.03.00.01/2021
LAUSUNTO 26.6.2026

Lupa- ja valvontavirasto
PL 20, 13035 LVV
(kirjaamo@lvv.fi)

Viite: Diaarinumero LVV-U-47869-2026

TERVOLA JA SIMO, PITKÄMAAN TUULIVOIMAHANKE, YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (10.4.2026). Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) koskee ABO Energy Suomi Oy:n suunnittelemaa Tervolan ja Simon kuntien alueille sijoittuvaa Pitkämaan tuulivoimahanketta. Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo on lausunut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 1.9.2023 sekä hanketta koskevan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 31.8.2023.

Hanke ja hankevaihtoehdot

Pitkämaan tuulivoimahankkeen hankealue sijaitsee Tervolan kunnan kaakkoisosassa Lehmikummun itäpuolella lähellä Keminmaan ja Simon kuntien rajoja. Yksi hankkeen sähkönsiirtoyhteyden vaihtoehtoista sijoittuu lisäksi Simon kunnan alueelle. Hankealueen pinta-ala on 1213 hehtaaria. Hankkeessa suunnitellaan korkeintaan 11 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6–10 MW. Sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan Pitkämaan hankealueelta joko länteen Lehmikummun uudelle sähköasemalle tai itään Simon Saunakummun sähköasemalle.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja: Vaihtoehto VE0 hanketta ei toteuteta, vaihtoehto VE1 hankealueelle rakennetaan 11 tuulivoimalaa ja tuulivoima-alueen yhteisteho on maksimissaan 110 MW. Vaihtoehdossa VE2 alueelle rakennetaan 9 tuulivoimalaa ja alueen kokonaisteho on 90MW. Molemmissa vaihtoehtoisissa voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Arviointiohjelmasta poiketen sähkönsiirron osalta on tutkittu kolmea vaihtoehtoa, joista kahdella on 2-4 alavaihtoehtoa. Vaihtoehdossa SVEA sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle kahta vaihtoehtoista reittiä pitkin (SVEA 1 7,2 km ja SVEA 2 7,6 km). Vaihtoehdossa SVEB Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle neljää vaihtoehtoista reittiä pitkin (SVEB 1 8,6 km, SVEB 2 9,8 km, SVEB 3 8,0 km ja SVEB 4 7,7 km). Vaihtoehdossa SVEC sähkönsiirto toteute-

taan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta uudelle Simon kunnan alueelle rakennettavalle Saunakummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km.

Osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301611). Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn lisäksi alueelle laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen tuulivoimaosayleiskaava. YVA- ja kaavamenettely toteutetaan samanaikaisesti ja pyritään sovittamaan yhteen soveltuvien osien.

Kulttuurimaisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Hankealueen ja sen vaikutusalueella olevaa *maisemaa ja rakennetun kulttuuriympäristön* nykytilaa ja kohteita on esitelty suunnitelman luvussa 15. Maisemarakennetta ja -kuvaa on tarkasteltu tuulivoimaloiden rakennusalueella (tuotantoalueella) ja sitä ympäröivillä alueilla noin 30 kilometrin etäisyydellä sekä sähkönsiirtoreiteillä. Tarkastelualueelta on lisäksi selvitetty kulttuurihistorialliset arvokkaat alueet ja kohteet, jotka on käyty tarkemmin läpi luvussa 15.2 *Kulttuuriympäristön nykytila*. Myös perinnebiotooppien sijainti vaikutusalueella on selvitetty. Alueen nykytilan kuvauksessa on tunnistettu pääosa lähialueen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävistä maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueista ja kohteista.

Kuvauksesta, kartasta ja taulukosta puuttuu edelleen hankkeen lähivaikutusalueella (alle 20 km) sijaitseva maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö *Saavanojan niityt ja niittytyvät* Keminmaalla. Selostuksen tekstissä on mainittu maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (MAMA 2016) **Simojoen varren kulttuurimaisemat: Alaniemi** sekä **Kemijoen varren kulttuurimaisemat: Loue**, mutta niitä ei ole esitetty taulukoissa tai selostuksen ja analyysien kartoilla. Selostuksen mukaan kohteita ei ole esitetty erikseen alla kulttuuriympäristön taulukossa tai kartalla siksi, koska kohteita ei ole luokiteltu enää maakuntakaavoituksessa maakunnallisesti arvokkaiksi tai ne sisältyvät osin nykyisiin arvoalueiden rajauksiin. Tornionlaakson museo huomauttaa, että Länsi-Lapin maakuntakaava on laadittu ennen inventoinnin päivitystä, joten näitä ei ole vielä edes ehditty osoittaa maakuntakaavassa. Lisäksi esimerkiksi Kemijoen kulttuurimaisema-alue Louella on huomattavasti laajempi kuin maakuntakaavan mukainen kulttuuriympäristö **Kemijokivarren vanha asutus** sisältäen laajan peltoaukean Louesaaren pohjoispuolella. Museon näkemyksen mukaan ainakin Louen kulttuurimaisema-alue olisi tullut huomioida omanaan arvioinnin yhteydessä.

Tornionlaakson museo on nostanut esiin arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että hankealueella voi sijaita kämppiä ja vanhoja niitylatoja, jotka eivät ole ennestään tiedossa ja jotka tulee huomioida suunnittelussa. Esimerkiksi viereisen Palokivalon pohjoisrinteillä on ollut kämppiä 1900-luvun puolivälissä. Aivan hankealueen eteläreunalla on myös Koivuahan pihapiiri, joka on rakennettu viimeistään 1960-luvulla. Tätä kohdetta ei ole inventoitu tai kuvattu selostuksessa. Museon näkemyksen mukana hankealueella olevien rakennetun ympäristön kohteet tulee selvittää, jotta voidaan arvioida vaikutukset niihin. Ei riitä, että ”kohteelle on haettu käyttötarkoituksen muutosta”.

Tornionlaakson museo pitää hyvänä, että lähtöaineistona on muutoin käytetty tiedossa olevaa ajantasaisinta aineistoa sekä maisemavaikutusten arvioinnin apuna uusimpia oppaita. Selostuksen mukaan analyysit perustuvat paikkatietoaineistoihin, aiempiin selvityksiin ja maastokäynteihin. Vaikutukset on arvioitu noin 20–24 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista sijaitseville aluemaisille arvokohteille, joille laaditun maisemaselvityksen ja näkymäalueanalyysin perusteella kohdistuu merkittäviä vaikutuksia. Pistemäiset tai pienialaiset (alle 5 ha) arvokohteet, kuten yksittäiset rakennukset, rakennusryhmät tai perinnemaisemat, sekä paikallisesti arvokas kulttuuriperintö on arvioitu tuotantoalueelta ja voimaloiden lähialueelta alle 10 kilometrin etäisyydeltä voimaloista. Arvioinnissa on huomioitu myös etäämmällä sijaitsevat sekä aluemaiset että pistemäiset arvokohteet, jos niiltä on todettu maisema- ja näkymäalueanalyysin perusteella avautuvan näkymiä kohti voimaloita. Suunniteltujen voimajohtovaihtoehtojen vaikutusten arviointi on ulotettu niin ikään koko sille alueelle, jolle voimajohto näkyy. Selostuksen mukaan maakaapeleilla ei ole vaikutusta maisemaan, joten maakaapelivaihtoehtoja ei arvioitu.

Selvityksen mukaan lähivaikutusalueella muutoksia kohdistuu erityisesti tuulivoimaloiden länsi- ja pohjoispuolella olevaan asutus- ja viljelymaisemaan. Maisemakuvan yhtenäisyys häiriintyy erityisesti alueilla, joissa tuulivoimalat ovat havaittavissa laajana kokonaisuutena horisontissa, kuten Pahtaojan ympäristössä. Arvioinnin mukaan vaikutukset asutusmaisemalle lähivaikutusalueella ovat kokonaisuudessaan vähäiset tai korkeintaan kohtalaiset. Pihapiireihin, joihin tuulivoimalat näkyvät selkeästi laajempina kokonaisuutena ja maisemakuvaa hallitsevana elementtinä, kielteiset vaikutukset voivat olla suuria. Ulommalla vaikutusalueella tuulivoimaloista aiheutuvia maisemakuvan muutoksia kohdistuu erityisesti Kemijoen jokilaaksojen kylä- ja viljelymaisemaan sekä Martimoaavan laajaan suomaaisemaan. Tuulivoimalat näkyvät paikoin hieman laajemmalle alueelle Tervolan pohjoispuoleisilla alueilla, kun taas eteläpuolella näkymäsektorit ovat enemmän pistemäisiä ja kapeita.

Tuulivoimalat ovat havaittavissa paikoin laajempina kokonaisuutena erityisesti tuulivoima-alueen luoteis- ja pohjoispuolelle sekä ympäristön avoimille suoalueille aina Martimoaavalle asti. Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei havaittu juurikaan eroa vaikutusten merkittävytydessä kulttuuriympäristön kannalta. Arvioinnin mukaan kulttuuriympäristön arvoihin ja ominaispiirteisiin kohdistuvat muutokset ovat kohtalaisia Kurvilansaaren ja Ossausten jokivarsikylissä sekä Kemijokivarren kulttuurimaisema-alueella. Louen maisema-alueella muutokset kulttuuriympäristöön jäävät arvioinnin mukaan vähäisemmäksi pienialaisempien näkymäsektoreiden takia. Koska maakunnallista maisema-alueen rajausta ei ole huomioitu omana alueenaan jää epäselväksi onko arvioinnissa huomioitu maisema-alueeseen sisältyvä Kurvilansaaren pohjoispuolen laaja peltoaukea.

Havainnekuvat (11 kpl) on laadittu molemmista vaihtoehtoista kuvauspistekohtaisesti. Samoilta kuvauspisteiltä on esitetty yhteismallinukset yhdeksän muun tuulivoimahankkeen kanssa. Kuvauspisteistä ei ole esitetty eri vuodenaikoina otettuja kuvia, vaan yhtä lukuun ottamatta kaikki kuvat ovat kesäajalta. Pimeän ajan havainnekuvia on vain kahdesta kuvauspisteestä. Yhteisvaikutuksia Kemijokivarren

länsipuolella sijaitsevien tuulivoimahankkeiden kanssa on havainnollistettu ainoastaan Kätkävaaralta.

Näkemäalueanalyysit on esitetty molemmista arvioituista vaihtoehdoista, mutta ei lainkaan yhteisvaikutuksista. Havainnekuvien yhteydessä on esitetty tarkempia karttoja näkemäalueista kuvanottopisteiden kohdalta. Kulttuuriympäristön tai maiseman alueet ja kohteet on esitetty ja havainnollistettu näkemäanalyysikartoilla, mutta kartat ovat kuitenkin pieniä ja tarkkuudeltaan ja resoluutioltaan heikkoja, eikä niiden perusteella voi tarkemmin ottaa kantaa arvioinnin tuloksiin.

Yhteisvaikutuksia on arvioitu maiseman osalta painottaen Pitkämaan tarkastelualueella, noin 30 kilometrin säteellä olevia muita tuulivoimahankkeita. Arvioinnin mukaan yhteisvaikutuksissa korostuvat laaja-alaisemmat tuulivoima-alueet erityisesti ulomman vaikutusalueen luoteisosista sekä kaukovaikutusalueelta tarkasteltuna. Kokonaisuudessaan Pitkämaan yhteisvaikutukset muiden alueen tuulivoima-alueiden kanssa on arvioitu vähäiseksi tai korkeintaan kohtalaisiksi. Pitkämaan tuulivoima-alueen yhteisvaikutusten on arvioitu korostuvan yhtenäisemmillä avosualueilla sekä Kemijoen jokilaakson luoteispohjoisosissa.

Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan vaikutusten arviointi suhteessa kulttuuriympäristöön ja -maisemaan vaikuttaa pääosin asianmukaiselta. Pitkämaan tuulivoimahankkeen vaikutukset maisemakuvaan on arvioitu kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteiseksi. Tästä huolimatta yhteenvedotaulukossa voimaloiden maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset on esitetty vähäisen kielteiseksi. Sähkönsiirron osalta ilmajohtojen vaikutukset on esitetty yhteenvedossa kohtalaisen kielteisinä. Museon näkemyksen mukaan yhteenvedossa esitetty vaikutuksen merkittävyys ei ole täysin linjassa ottaen huomioon voimajohdon ja tuulivoimaloiden näkyvyys maisemassa sekä vaikutuksen kesto.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sijaitsevat tuulivoimahankkeen ulommalla vaikutusalueella, mikä lieventää hankkeen vaikutuksia. Museon näkemyksen mukaan yhteisvaikutusten tunnistamisessa ja esiin tuomisessa on edelleen tarkennettavaa. Esimerkiksi Kemijokivarren kulttuuriympäristöihin kohdistuu kertautuvia yhteisvaikutuksia useiden eri hankkeiden yhdistetystä ja peräkkäisestä näkyvyydestä jokivarressa liikuttaessa, jolloin muutoksella on useiden hankkeiden toteutuessa jo merkittäviä vaikutuksia koko jokilaakson maisemakuvan luonteeseen.

Tuulivoimahankkeiden koon ja vaikutusalueiden laajuuden vuoksi havainnekuvia, valokuvasovitteita ja karttatarkasteluja olisi syytä laatia mieluummin enemmän kuin vähemmän. Havainnekuvia tulisi laatia enemmän myös eri vuoden ajoilta ja lentoestevalojen osalta sekä yhteisvaikutuksista. Maiseman ja kulttuuriympäristön kohteet tulisi esittää analyysikartoilla, jotka ovat riittävän tarkkoja. Esitetyn aineiston perusteella ei esimerkiksi pysty riittävän tarkasti arvioimaan tuulivoimaloiden näkyvyyttä Kemijokivarren RKY-alueilla eikä vaikutuksia sähkönsiirtoreittien läheisyydessä sijaitsevien paikallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osalta. Nämä tulisi esittää tarkemmilla kartoilla, kuten esimerkiksi huomionarvoiset luontokohteet on selostuksessa esitetty.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Vaikutukset muinaisjäänöksiin on kuvailtu kappaleessa 16 *Arkeologinen kulttuuriperintö*. Tuulivoimapuiston suunnittelualueella on tehty arkeologiset inventoinnit 24.-25.8.2021, 17.-19.10.2022 ja 24.9.2023. Lisäksi sähkönsiirtoreittien osalta on tehty karttatarkastelu arkeologisen potentiaalin selvittämiseksi vuonna 2025 muuttuneiden suunnitelmien osalta (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu). Selvitykset hankealueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ovat ajantasaiset ja riittävät. Selostuksessa on tunnistettu, että mikäli tuulivoimahankkeen erilaisten rakenteiden sijainnit muuttuvat oleellisesti jatkosuunnittelussa, on silloin myös huomioitava mahdollinen arkeologisen lisäinventoinnin tarve.

Selostuksessa on erinomaisesti tunnistettu ja kattavasti selostettu tuulivoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron mahdolliset vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön. Tornionlaakson museo kiittää erityisesti maisemavaikutusten huomioimista. Pitkämaan tuulivoimahankkeen osalta vaikutukset ovat kuitenkin lähinnä teoreettisia, sillä kattavissa inventoinneissa tuulivoimapuiston hankealueelta tai sähkönsiirtoreiteiltä ei ole havaittu yhtään kiinteää muinaisjäänöstä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Lähin kiinteä muinaisjäänös **Känttyrälehto** (tunnus *muinaisjäänösrekisterissä 845010007*) sijaitsee noin kilometrin päässä hankealueen rajasta luoteeseen ja lähimpään mahdolliseen myllynpaikkaan on matkaa 2,6 kilometriä. Näin ollen kyseisellä tuulivoimahankkeella ei ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Muita huomioita arvioinnista

YVA-ohjelmasta annetussa palautteessa sekä yhteysviranomaisen lausunnossa yhteisvaikutusten arviointi on Tornionlaakson museon käsityksen mukaan nostettu yhdeksi tärkeimmistä selvitettävistä vaikutuksista. Selostuksessa yhteisvaikutuksia on kuvattu jokaisen eri vaikutuksen yhteydessä. Vaikutusten yhteenvedossa tekstissä tai taulukoissa yhteisvaikutuksia ei ole esitetty lainkaan. Tämän vuoksi esimerkiksi maisemaan ja kulttuuriympäristöön yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi.

Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan yleisesti ottaen tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arvioinneissa ei kiinnitetä riittävästi huomiota yhteisvaikutuksiin ja sitä kautta eri hankkeiden toteuttamiskelpoisuuteen. Eri hankkeissa laadittujen yhteisvaikutusten näkemäanalyysikarttojen perusteella on todettavissa, että tuulivoimalat tulevat olemaan tulevaisuudessa entistä enemmän läsnä myös Tervolan ja muun Lounais-Lapin maisemassa, vaikka vireillä olevista hankkeista toteutuisi vain muutama. Hankekohtaisilla ympäristövaikutusten arvioinneilla yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi, jotta olisi mahdollista arvioida tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutuksia esimerkiksi maisemaan ja kulttuuriympäristöön pitkällä aikavälillä.

Selvitysten luettavuuden näkökulmasta Tornionlaakson museo esittää, että jatkossa näkemäalueanalyysit ja havainnekuvat liitettäisiin asiakirjoihin erillisinä tiedostoina. Arvioinnin ja havainnekuvien analysoinnin kannalta on hankalaa, että karttoja ja valokuvia ei voi vertailla vierekkäin vaan tiedostoa täytyy selata edes takaisin. Myös

hankevaihtoehtoja tulisi esittää selkeämmät, suuremmat kartat, kuin nyt selostuksessa on esitetty.

Teija Ylimartimo
rakennustutkija, museonjohtajan sijainen

Hanna Puolakka
arkeologi

Tiedoksi Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö
Tervolan kunta
Simon kunta
Keminmaan kunta

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Teija Ylimartimo	Suomi.fi	29.06.2026 13:43:44 UTC+03:00
Hanna Puolakka	Suomi.fi	29.06.2026 13:45:50 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Tornionlaakson museon johtaja

29.06.2026

§ 97/2026

TLM_Lausunto_TERVOLA-SIMO_Pitkämaan tuulivoimahanke_YVA-selostus_26062026

Päätöksentekijä Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta
/ museon johtajan sijainen Ylimartimo Teija

Valmistelija arkeologi Puolakkka Hanna

Viite: Diaarinumero LVV-U-47869-2026

TERVOLA JA SIMO, PITKÄMAAN TUULIVOIMAHANKE, YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (10.4.2026). Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) koskee ABO Energy Suomi Oy:n suunnittelemaa Tervolan ja Simon kuntien alueille sijoittuvaa Pitkämaan tuulivoimahanketta. Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo on lausunut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 1.9.2023 sekä hanketta koskevan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 31.8.2023.

Hanke ja hankevaihtoehdot

Pitkämaan tuulivoimahankkeen hankealue sijaitsee Tervolan kunnan kaakkoisosassa Lehmikummun itäpuolella lähellä Keminmaan ja Simon kuntien rajoja. Yksi hankkeen sähkönsiirtoyhteyden vaihtoehdoista sijoittuu lisäksi Simon kunnan alueelle. Hankealueen pinta-ala on 1213 hehtaaria. Hankkeessa suunnitellaan korkeintaan 11 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6–10 MW. Sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan Pitkämaan hankealueelta joko länteen Lehmikummun uudelle sähköasemalle tai itään Simon Saunakummun sähköasemalle.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja: Vaihtoehto VE0 hanketta ei toteuteta, vaihtoehto VE1 hankealueelle rakennetaan 11 tuulivoimalaa ja tuulivoima-alueen yhteisteho on maksimissaan 110 MW. Vaihtoehdossa VE2 alueelle rakennetaan 9 tuulivoimalaa ja alueen kokonaisteho on 90MW. Molemmissa vaihtoehdoissa voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Arviointiohjelmasta poiketen sähkönsiirron osalta on tutkittu kolmea vaihtoehtoa, joista kahdella on 2-4 alavaihtoehtoa. Vaihtoehdossa SVEA sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle kahta vaihtoehtoista reittiä pitkin (SVEA 1 7,2 km ja SVEA 2 7,6 km). Vaihtoehdossa SVEB Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle neljää

Tornionlaakson museon johtaja

29.06.2026

§ 97/2026

vaihtoehtoista reittiä pitkin (SVEB 1 8,6 km, SVEB 2 9,8 km, SVEB 3 8,0 km ja SVEB 4 7,7 km). Vaihtoehdossa SVEC sähkönsiirto toteutetaan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta uudelle Simon kunnan alueelle rakennettavalle Saunakummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km.

Osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueelle (SAC/SPA, FI1301611). Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn lisäksi alueelle laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen tuulivoimaosayleiskaava. YVA- ja kaavamenettely toteutetaan samanaikaisesti ja pyritään sovittamaan yhteen soveltuvin osin.

Kulttuurimaisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Hankealueen ja sen vaikutusalueella olevaa *maisemaa ja rakennetun kulttuuriympäristön* nykytilaa ja kohteita on esitelty suunnitelman luvussa 15. Maisemarakennetta ja -kuvaa on tarkasteltu tuulivoimaloiden rakennusalueella (tuotantoalueella) ja sitä ympäröivillä alueilla noin 30 kilometrin etäisyydellä sekä sähkönsiirtoreiteillä. Tarkastelualueelta on lisäksi selvitetty kulttuurihistorialliset arvokkaat alueet ja kohteet, jotka on käyty tarkemmin läpi luvussa 15.2 *Kulttuuriympäristön nykytila*. Myös perinnebiotooppien sijainti vaikutusalueella on selvitetty. Alueen nykytilan kuvauksessa on tunnistettu pääosa lähialueen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävistä maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueista ja kohteista.

Kuvauksesta, kartasta ja taulukosta puuttuu edelleen hankkeen lähivaikutusalueella (alle 20 km) sijaitseva maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö *Saavanojan niityt ja niittytuvat* Keminmaalla. Selostuksen tekstissä on mainittu maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (MAMA 2016) **Simojoen varren kulttuurimaisemat: Alaniemi** sekä **Kemijoen varren kulttuurimaisemat: Loue**, mutta niitä ei ole esitetty taulukoissa tai selostuksen ja analyysien kartoilla. Selostuksen mukaan kohteita ei ole esitetty erikseen alla kulttuuriympäristön taulukossa tai kartalla siksi, koska kohteita ei ole luokiteltu enää maakuntakaavoituksessa maakunnallisesti arvokkaiksi tai ne sisältyvät osin nykyisiin arvoalueiden rajauksiin. Tornionlaakson museo huomauttaa, että Länsi-Lapin maakuntakaava on laadittu ennen inventoinnin päivitystä, joten näitä ei ole vielä edes ehditty osoittaa maakuntakaavassa. Lisäksi esimerkiksi Kemijoen kulttuurimaisema-alue Louella on huomattavasti laajempi kuin maakuntakaavan mukainen kulttuuriympäristö **Kemijokivarren vanha asutus** sisältäen laajan peltoaukean Louesaaren pohjoispuolella. Museon näkemyksen mukaan ainakin Louen kulttuurimaisema-alue olisi tullut huomioida omanaan arvioinnin yhteydessä.

Tornionlaakson museo on nostonut esiin arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että hankealueella voi sijaita kämppiä ja vanhoja niittylatoja, jotka eivät ole ennestään tiedossa ja jotka tulee huomioida suunnittelussa. Esimerkiksi viereisen Palokivalon pohjoisrinteillä on ollut kämppiä 1900-luvun puolivälissä. Aivan hankealueen eteläreunalla on myös Koivuahan pihapiiri, joka on rakennettu viimeistään 1960-luvulla. Tätä kohdetta ei ole inventoitu tai kuvattu selostuksessa. Museon näkemyksen mukana hankealueella olevien rakennetun ympäristön kohteet tulee selvittää, jotta voidaan arvioida vaikutukset niihin. Ei riitä, että ”kohteelle on haettu käyttötarkoituksen muutosta”.

Tornionlaakson museon johtaja

29.06.2026

§ 97/2026

Tornionlaakson museo pitää hyvänä, että lähtöaineistona on muutoin käytetty tiedossa olevaa ajantasaisinta aineistoa sekä maisemavaikutusten arvioinnin apuna uusimpia oppaita. Selostuksen mukaan analyysit perustuvat paikkatietoaineistoihin, aiempiin selvityksiin ja maastokäynteihin. Vaikutukset on arvioitu noin 20–24 kilometrin etäisyydellä tuulivoimaloista sijaitseville aluemaisille arvokohteille, joille laaditun maisemaselvityksen ja näkymäalueanalyysin perusteella kohdistuu merkittäviä vaikutuksia. Pistemäiset tai pienialaiset (alle 5 ha) arvokohteet, kuten yksittäiset rakennukset, rakennusryhmät tai perinnemaisemat, sekä paikallisesti arvokas kulttuuriperintö on arvioitu tuotantoalueelta ja voimaloiden lähialueelta alle 10 kilometrin etäisyydeltä voimaloista. Arvioinnissa on huomioitu myös etäämmällä sijaitsevat sekä aluemaiset että pistemäiset arvokohteet, jos niiltä on todettu maisema- ja näkymäalueanalyysin perusteella avautuvan näkymiä kohti voimaloita. Suunniteltujen voimajohtovaihtoehtojen vaikutusten arviointi on ulotettu niin ikään koko sille alueelle, jolle voimajohto näkyy. Selostuksen mukaan maakaapeleilla ei ole vaikutusta maisemaan, joten maakaapelivaihtoehtoja ei arvioitu.

Selvityksen mukaan lähivaikutusalueella muutoksia kohdistuu erityisesti tuulivoimaloiden länsi- ja pohjoispuolella olevaan asutus- ja viljelymaisemaan. Maisemakuvan yhtenäisyys häiriintyy erityisesti alueilla, joissa tuulivoimalat ovat havaittavissa laajana kokonaisuutena horisontissa, kuten Pahtaojan ympäristössä. Arvioinnin mukaan vaikutukset asutusmaisemalle lähivaikutusalueella ovat kokonaisuudessaan vähäiset tai korkeintaan kohtalaiset. Pihapiireihin, joihin tuulivoimalat näkyvät selkeästi laajempaan kokonaisuutena ja maisemakuvaa hallitsevana elementtinä, kielteiset vaikutukset voivat olla suuria. Ulommalla vaikutusalueella tuulivoimaloista aiheutuvia maisemakuvan muutoksia kohdistuu erityisesti Kemijoen jokilaaksojen kylä- ja viljelymaisemaan sekä Martimoaavan laajaan suomaaisemaan. Tuulivoimalat näkyvät paikoin hieman laajemmalle alueelle Tervolan pohjoispuoleisilla alueilla, kun taas eteläpuolella näkymäsektorit ovat enemmän pistemäisiä ja kapeita.

Tuulivoimalat ovat havaittavissa paikoin laajempaan kokonaisuutena erityisesti tuulivoima-alueen luoteis- ja pohjoispuolelle sekä ympäristön avoimille suoalueille aina Martimoaavalle asti. Vaihtoehtoilla VE1 ja VE2 ei havaittu juurikaan eroa vaikutusten merkittävytydessä kulttuuriympäristön kannalta. Arvioinnin mukaan kulttuuriympäristön arvoihin ja ominaispiirteisiin kohdistuvat muutokset ovat kohtalaisia Kurvilansaaren ja Ossausten jokivarsikylissä sekä Kemijokivarren kulttuurimaisema-alueella. Louen maisema-alueella muutokset kulttuuriympäristöön jäävät arvioinnin mukaan vähäisemmäksi pienialaisempien näkymäsektoreiden takia. Koska maakunnallista maisema-alueen rajausta ei ole huomioitu omana alueenaan jää epäselväksi onko arvioinnissa huomioitu maisema-alueeseen sisältyvä Kurvilansaaren pohjoispuolen laaja peltoaukea.

Havainnekuvat (11 kpl) on laadittu molemmista vaihtoehtoista kuvauspistekohtaisesti. Samoilta kuvauspisteiltä on esitetty yhteismallinukset yhdeksän muun tuulivoimahankkeen kanssa. Kuvauspisteistä ei ole esitetty eri vuodenaikoina otettuja kuvia, vaan yhtä lukuun ottamatta kaikki kuvat ovat kesäajalta. Pimeän ajan havainnekuvia on vain kahdesta kuvauspisteestä. Yhteisvaikutuksia Kemijokivarren länsipuolella sijaitsevien tuulivoimahankkeiden kanssa on havainnollistettu ainoastaan Kätkävaaralta.

Tornionlaakson museon johtaja29.06.2026§ 97/2026

Näkemäalueanalyysit on esitetty molemmista arvioiduista vaihtoehdoista, mutta ei lainkaan yhteisvaikutuksista. Havainnekuvien yhteydessä on esitetty tarkempia karttoja näkemäalueista kuvanottopisteiden kohdalta. Kulttuuriympäristön tai maiseman alueet ja kohteet on esitetty ja havainnollistettu näkemäanalyysikartoilla, mutta kartat ovat kuitenkin pieniä ja tarkkuudeltaan ja resoluutioltaan heikkoja, eikä niiden perusteella voi tarkemmin ottaa kantaa arvioinnin tuloksiin.

Yhteisvaikutuksia on arvioitu maiseman osalta painottaen Pitkämään tarkastelualueella, noin 30 kilometrin säteellä olevia muita tuulivoimahankkeita. Arvioinnin mukaan yhteisvaikutuksissa korostuvat laaja-alaisemmat tuulivoima-alueet erityisesti ulomman vaikutusalueen luoteisosista sekä kaukovaikutusalueelta tarkasteltuna. Kokonaisuudessaan Pitkään yhteisvaikutukset muiden alueen tuulivoima-alueiden kanssa on arvioitu vähäiseksi tai korkeintaan kohtalaisiksi. Pitkään tuulivoima-alueen yhteisvaikutusten on arvioitu korostuvan yhtenäisemmällä avosualueilla sekä Kemijoen jokilaakson luoteispohjoisosissa.

Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan vaikutusten arviointi suhteessa kulttuuriympäristöön ja -maisemaan vaikuttaa pääosin asianmukaiselta. Pitkään tuulivoimahankkeen vaikutukset maisemakuvaan on arvioitu kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteiseksi. Tästä huolimatta yhteenvetotaulukossa voimaloiden maisema- ja kulttuuriympäristövaikutukset on esitetty vähäisen kielteiseksi. Sähkönsiirron osalta ilmajohtojen vaikutukset on esitetty yhteenvedossa kohtalaisen kielteisinä. Museon näkemyksen mukaan yhteenvedossa esitetty vaikutuksen merkittävyys ei ole täysin linjassa ottaen huomioon voimajohdon ja tuulivoimaloiden näkyvyys maisemassa sekä vaikutuksen kesto.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sijaitsevat tuulivoimahankkeen ulommalla vaikutusalueella, mikä lieventää hankkeen vaikutuksia. Museon näkemyksen mukaan yhteisvaikutusten tunnistamisessa ja esiin tuomisessa on edelleen tarkennettavaa. Esimerkiksi Kemijokivarren kulttuuriympäristöihin kohdistuu kertautuvia yhteisvaikutuksia useiden eri hankkeiden yhdistetystä ja peräkkäisestä näkyvyydestä jokivarressa liikuttaessa, jolloin muutoksella on useiden hankkeiden toteutuessa jo merkittäviä vaikutuksia koko jokilaakson maisemakuvan luonteeseen.

Tuulivoimahankkeiden koon ja vaikutusalueiden laajuuden vuoksi havainnekuvia, valokuvasovitteita ja karttatarkasteluja olisi syytä laatia mieluummin enemmän kuin vähemmän. Havainnekuvia tulisi laatia enemmän myös eri vuoden ajoilta ja lentoestevalojen osalta sekä yhteisvaikutuksista. Maiseman ja kulttuuriympäristön kohteet tulisi esittää analyysikartoilla, jotka ovat riittävän tarkkoja. Esitetyn aineiston perusteella ei esimerkiksi pysty riittävän tarkasti arvioimaan tuulivoimaloiden näkyvyyttä Kemijokivarren RKY-alueilla eikä vaikutuksia sähkönsiirtoreittien läheisyydessä sijaitsevien paikallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osalta. Nämä tulisi esittää tarkemmilla kartoilla, kuten esimerkiksi huomionarvoiset luontokohteet on selostuksessa esitetty.

Tornionlaakson museon johtaja

29.06.2026

§ 97/2026

Arkeologinen kulttuuriperintö

Vaikutukset muinaisjäännöksiin on kuvailtu kappaleessa 16 *Arkeologinen kulttuuriperintö*. Tuulivoimapuiston suunnittelualueella on tehty arkeologiset inventoinnit 24.-25.8.2021, 17.-19.10.2022 ja 24.9.2023. Lisäksi sähkönsiirtoreittien osalta on tehty karttatarkastelu arkeologisen potentiaalin selvittämiseksi vuonna 2025 muuttuneiden suunnitelmien osalta (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu). Selvitykset hankealueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä ovat ajantasaiset ja riittävät. Selostuksessa on tunnistettu, että mikäli tuulivoimahankkeen erilaisten rakenteiden sijainnit muuttuvat oleellisesti jatkosuunnittelussa, on silloin myös huomioitava mahdollinen arkeologisen lisäinventoinnin tarve.

Selostuksessa on erinomaisesti tunnistettu ja kattavasti selostettu tuulivoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron mahdolliset vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön. Tornionlaakson museo kiittää erityisesti maisemavaikutusten huomioimista. Pitkään tuulivoimahankkeen osalta vaikutukset ovat kuitenkin lähinnä teoreettisia, sillä kattavissa inventoinneissa tuulivoimapuiston hankealueelta tai sähkönsiirtoreiteiltä ei ole havaittu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Lähin kiinteä muinaisjäännös **Känttyrälehto** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 845010007) sijaitsee noin kilometrin päässä hankealueen rajasta luoteeseen ja lähimpään mahdolliseen myllynpaikkaan on matkaa 2,6 kilometriä. Näin ollen kyseisellä tuulivoimahankkeella ei ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Muita huomioita arvioinnista

YVA-ohjelmasta annetussa palautteessa sekä yhteysviranomaisen lausunnossa yhteisvaikutusten arviointi on Tornionlaakson museon käsityksen mukaan nostettu yhdeksi tärkeimmistä selvitettävistä vaikutuksista. Selostuksessa yhteisvaikutuksia on kuvattu jokaisen eri vaikutuksen yhteydessä. Vaikutusten yhteenvedossa tekstissä tai taulukoissa yhteisvaikutuksia ei ole esitetty lainkaan. Tämän vuoksi esimerkiksi maisemaan ja kulttuuriympäristöön yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi.

Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan yleisesti ottaen tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arvioinneissa ei kiinnitetä riittävästi huomiota yhteisvaikutuksiin ja sitä kautta eri hankkeiden toteuttamiskelpoisuuteen. Eri hankkeissa laadittujen yhteisvaikutusten näkemäanalyysikarttojen perusteella on todettavissa, että tuulivoimalat tulevat olemaan tulevaisuudessa entistä enemmän läsnä myös Tervolan ja muun Lounais-Lapin maisemassa, vaikka vireillä olevista hankkeista toteutuisi vain muutama. Hankekohtaisilla ympäristövaikutusten arvioinneilla yhteisvaikutukset eivät museon näkemyksen mukaan havainnollistu riittävästi, jotta olisi mahdollista arvioida tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutuksia esimerkiksi maisemaan ja kulttuuriympäristöön pitkällä aikavälillä.

Selvitysten luettavuuden näkökulmasta Tornionlaakson museo esittää, että jatkossa näkemäalueanalyysit ja havainnekuvat liitettäisiin asiakirjoihin erillisinä tiedostoina. Arvioinnin ja havainnekuvien analysoinnin kannalta on hankalaa, että karttoja ja valokuvia ei voi vertailla vierekkäin vaan tiedostoa täytyy selata

Tornionlaakson museon johtaja29.06.2026§ 97/2026

edes takaisin. Myös hankevaihtoehtoista tulisi esittää selkeämmät, suuremmat kartat, kuin nyt selostuksessa on esitetty.

Teija Ylimartimo
rakennustutkija, museon johtajan sijainen

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu -yksikkö
Tervolan kunta
Simon kunta
Keminmaan kunta

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Raimo Eino Itkonen	Telia	26.06.2026 09:54:47 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Lausunto Pitkämaan tuulivoimahanke, Tervola, Simo, Keminmaa

MELAYMP 18.08.2026
975/00.04.03/2026

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Heidi Ilmasti

Lupa- ja valvontavirasto pyytää lausuntoa Pitkämaan tuulivoimahankkeeseen Tervolan, Simon ja Keminmaan alueella. Hankkeesta vastaava ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Tervolan kuntaan. Hankkeessa suunnitellaan enintään 11 yksikköteholtaan 6–10 MW:n tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 m. Hankkeen sähkönsiirtoa suunnitellaan joko 110kV voimajohdolla tai maakaapelilla Lehmikummun sähköasemalle tai 400kV voimajohdolla Saunakummun sähköasemalle. Uuteen maastokäytävään rakennettaessa 400 kV ilmajohto edellyttää noin 42 metriä leveän puuttomana pidettävän johtoaukean. Lisäksi johtoaukean molemmin puolin on kymmenen metriä leveä reunavyöhyke. 110 kV ilmajohto edellyttää noin 26 metriä leveän puuttomana pidettävän alueen sekä kymmenen metrin reunavyöhykkeen.

Voimaloiden napakorkeus on enintään 200m ja lavan pituus enintään 100m. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema hankealueen eteläosaan nykyisen voimajohdon varrelle. Alle viiden kilometrin etäisyydellä voimaloiden paikoista sijaitsee 45 asuinrakennusta ja 7 lomarakennusta. Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat noin viiden kilometrin etäisyydelle tuotantoalueesta.

Pitkämaan tuulivoimahankkeen vaikutusalue (0–12 km) ulottuu Tervolan, Keminmaan ja Simon kunnan alueelle. Yleispiirteinen tarkastelualue (12–30 km) ulottuu mainittujen kuntien lisäksi Ranuan ja Rovaniemen alueelle.

Meri-Lapin ympäristönsuojelun lausunto

Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu toteaa, että hanke tulee toteuttaa niin, että tuulivoiman mahdolliset ympäristövaikutukset voidaan mahdollisimman tehokkaasti ehkäistä ja minimoida.

Tuulivoimahanke on suunniteltava niin, että naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta tai kohtuuttomia melu- ja välkevaikutuksia ei pääse syntymään. Mikäli naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta tai kohtuuttomia melu- ja välkevaikutuksia kuitenkin todetaan, hanke voi vaatia ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 3 mukaan.

Hankkeen suunnittelussa on huomioitava, että arvokkaat luontokohteet tai pohjavesialueet eivät vaarannu. Mahdolliset happamat sulfaattimaat tulee pyrkiä jättämään ennalleen ja rakentamista tulee vaihtoehtoisesti toteuttaa siten, että happamoitumisriski minimoidaan. Myös alueella olevien hankkeiden yhteisvaikutukset tulisi huomioida hankkeen sijaintipaikkaa ja ympäristövaikutuksia arvioitaessa. Sähkönsiirtoreittien sijainti on suunniteltava niin, ettei ympäristöhaittoja pääse syntymään ja mahdollisia ympäristöhaittoja ehkäistään.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Meri-Lapin ympäristöpalvelut antaa oheisen lausunnon Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo@lvv.fi).

Päätös

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/47869-2026

Metsähallituksen lausunto Tervolan Pitkämaan tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallituksen lausuntoa Tervolan Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset Natura-arvioinnit Suuripään (SAC/SPA, FI1301811) ja Kuivasjärven Natura-alueille (SAC/SPA, FI1301611). Metsähallitus lausuu erillisissä liitteissä Natura-arvioinneista sekä hankkeen vaikutuksista salassa pidettäviin uhanalaisiin petolintuihin.

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta ja Natura-arvioinneista valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana, valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena sekä tiettyjen petolintulajien asiantuntijaviranomaisena ja niiden seurannan valtakunnallisesta koordinoinnista vastaavana tahona. Metsähallitus lausuu Natura-arvioinneista luonnonsuojelulain 35.2 §:n mukaisena Natura 2000 -alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

Tuulivoimalat

VE0 hanketta ei toteuteta

VE1 11 tuulivoimalaa

VE2 9 tuulivoimalaa

Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja lavan pituus enintään 100 metriä. Voimaloiden yksikköteho on 6-10 MW. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Sähkönsiirto

VEA1 Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

VEA2 Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Lehmikummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,6 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

VEB1 Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8,6 km

VEB2 Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 9,8 km

VEB3 Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 8 km

VEB4 Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina tuotantoalueelta Lehmikummun sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 7,7 km.

VEC Sähkönsiirto toteutetaan 400 kV:n ilmajohtona tuotantoalueelta Saunakummun uudelle rakennettavalle sähköasemalle. Reitin kokonaispituus on noin 13,2 km. Reitti sijaitsee kokonaan uudessa maastokäytävässä.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiin ja lausuu asiasta seuraavaa*Hankkeen vaikutukset valtion suojelu- ja suojeluun varattuihin alueisiin*

Suunnitellun tuotantoalueen pohjoisosaan sijoittuu osa Kalhuaavan soidensuojelun täydennysohjelmakohteesta. Alue on nk. säädösvalmistelussa, jossa siitä tullaan perustamaan luonnonsuojelulain (9/2023) 46 §:n mukainen muu luonnonsuojelualue. Alueen rauhoitussäännökset tulevat olemaan luonnonsuojelulain 49-52 §:ien mukaisia. Metsähallituksen näkemyksen mukaan tuotantoalue tulisi rajata niin, ettei luonnonsuojeluun varattuja alueita sijoitu hankkeen tuotantoalueelle.

Vaikutukset Natura-alueisiin

Metsähallitus lausuu erillisissä lausunnoissa hankkeen vaikutuksista Suuripään ja Kuivasjärven Natura-alueisiin.

Vaikutukset uhanlaiseen petolintuun

Metsähallitus lausuu hankkeen vaikutuksesta salassa pidettävään uhanlaiseen petolintuun erillisessä liitteessä.

Lausunnon on laatinut maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen.

Raimo Itkonen
Tiimivastaava
Metsähallitus, Luontopalvelut

Lupa- ja valvontavirasto

LAUSUNTO

kirjaamo@lvv.fi

3.7.2026

Dnro 319/2026

Lausuntopyyntö 28.4.2026, LVV-U/47869/2026

PITKÄMAAN TUULIVOIMAHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS

Hankkeesta vastaava ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Tervolan kuntaan. Hankkeessa suunnitellaan enintään 11 yksikköteholtaan 6–10 MW:n tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 300 m. Hankkeen sähkönsiirtoa suunnitellaan joko 110kV voimajohtolla tai maakaapelilla Lehmi-kummun sähköasemalle tai 400kV voimajohtolla Saunakummun sähköasemalle.

Pitkämaan tuulivoimahankkeen tuotantoalue sijaitsee Narkauksen paliskunnan alueella. Suunnitelluista sähkönsiirronreiteistä 110 kV ilmajohtoreitit VEA1 ja VEA2 ja maakaapelireitit VEB1-4 sijoittuvat Narkauksen paliskunnan alueelle. Vaihtoehto VEC, joka on 400 kV ilmajohto, sijoittuu myös Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskuntien poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laiduntamiseen laidunkiertonsa mukaisesti. Aluetta käytetään syys-/ talvilaitumena. Myös kevät- ja kesälaitumia on hankealueella/vieressä: alueen porot vasovat ja kesälaiduntavat välittömästi alueen pohjois- ja itäpuolelle sijoittuvilla soilla. Hankkeen voimajohtovaihtoehdot sijoittuvat myös eri vuodenaikojen laidunalueille.

Poronhoito on merkittävä elinkeino Pohjois-Suomessa. Elinkeinolla on paljon paitsi välittömiä, myös välillisiä työllisyys- ja talousvaikutuksia mm. lihan ja muiden tuotteiden jalostuksessa ja matkailussa. Poro ja poronhoito ovat tärkeä osa alueen kulttuuria, kulttuuriperintöä ja matkailupalveluita. Poronhoi-dolla on keskeinen rooli pohjoisen Suomen omavaraisuuden, huoltovarmuuden ja ruokaturvan ylläpitä-misessä. Elinkeinoon merkitys etenkin sivukylien asuttuna pitämiselle, elinvoimaisuudelle, turvallisuudelle ja maisemakuvalle on suuri.

Poronhoitolaki ja maakuntakaavat

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädettyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta” (PHL 3§). Poronhoitolain 53 §:n mukaan: ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Hankealueella on Metsähallituksen hallinnoimia valtion maita. Kaikkiaan YVA-mettelyn aikana on järjestetty paliskuntien kanssa kolme neuvottelua: PHL 53 §:n mukainen neuvottelu 23.5.2023 sekä PHL 53 §:n kaltaiset neuvottelut 3.4.2025 ja 9.3.2026.

Voimassa olevan Länsi-Lapin maakuntakaavan yleismääräys edellyttää, että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Alueidenkäyttölain 32 §:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueidenkäyttölain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitajilla on alueella poronhoito-oikeus, he ovat oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (AKL 9 §). Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa alueella toimivaan elinkeinoon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaava-alueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida osallistaen alueen paliskunta.

Vaikutukset poronhoidolle

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertäidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä.

Tuulivoimahanke sähkönsiirtovaihtoehtoineen aiheuttaa suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä. Hanke sijoittuu syys- ja talvilaitumille sekä kesälaidunalueelle ja kevätlaitumien eli vasoma-alueiden viereen. Useiden pohjoismaisten tutkimusten mukaan porot välttävät ihmistoiminnan aiheuttamaa häiriötä, ja ovat sille herkkiä etenkin kevättalvella, vasoma-aikana ja sen jälkeen pienten vajojen kanssa (Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015, Skarin ym. 2018, Skarin ym. 2021). Etenkin Ruotsissa on tutkittu poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia tuulivoiman osalta. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomaisaana porovaatimet välttivät tuulivoimateollisuusalueita niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Tolvanen ym. (2023) tarkasteli yhteenvetojulkaisussaan 84:aa vertaisarvioitua tutkimusta maailmalta. Tutkimuksen mukaan porot välttävät tuulivoimaloiden alueita keskimäärin 5 km säteellä. Suurin osa tutkimuksista on tehty nykyistä pienemmillä voimaloilla, ja välttäminen voi olla vielä suurempaa nykyisillä voimalatyypeillä (Tolvanen ym. 2023). Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elinpiirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulivoimaloiden läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nopeammin alueen poikki, mikä kielii stressistä (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös pysyvän hankkeiden toiminnan aikaisena (Skarin ym. 2018). Tällöin aiheutuu välillisiä laidunmenetyksiä laajemmalla alueella kuin itse hankkealue. Mikäli laidunresurssi esimerkiksi kulumisen vuoksi vähenee alueelta ja alue muuttuu rauhatomaksi, on mahdollista, että porot eivät pysy alueella myöskään syksyllä ja syystalvella. Tämä johtaa siihen, että poronhoito tulee järjestää alueella uudelleen, mikä vaatii työtä ja mahdollisesti uusia poronhoidon rakenteita. Tutkimuksen mukaan tuulivoimatuotanto yhdessä muun maankäytön kanssa vaikutti negatiivisesti porojen ja poronhoidon optimaaliseen laidunten käyttöön myös syksyllä ja talvella ja muun muassa porokolarit ja petovahingot, sekä poronhoitotyöt lisääntyivät (Skarin ym. 2021).

Laidunten vähentyessä, pirstoutuessa ja käytettävyyden heiketessä muuten, porojen laidunnuspaine lisääntyy muilla alueilla ja laitumet kuluvat epätasaisesti. Tämä voi johtaa siihen, että porojen teurastuotto (vasaprocentti) alenee, teuraspainot alenevat ja porotalouden lihantuotto kärsii. Toisaalta poroja voidaan joutua ottamaan lisäruokinnan piiriin entistä aiemmin, jos ne pyrkivät lähtemään normaaleilta

laidunalueiltaan pois tai jos ne eivät saa tarpeeksi ravintoa kuluneilta laidunalueilta. Aikaistunut lisäruokinta tarkoittaa lisäkustannuksia ja elinkeinon kannattavuuden heikkenemistä edelleen. Hanke voi aiheuttaa porojen siirtymisen alueille, missä ne aiheuttavat haittaa, viljelyksille ja vakitukselle asutukselle. Tämä on poronhoitolaissa kiellettyä, joten paliskunnalle aiheutuu lisätyötä ja kustannuksia porojen siirtämisestä, vahinkojen estämisestä ja korvaamisesta. Lisäksi aiheutuu ristiriitoja asukkaiden kanssa. Porojen siirtyminen vaikeuttaa poronhoitotöitä ja lisää niiden kustannuksia. Rauhallisilta laidunalueilta vilkkaille pääteille johtavat tiet, jotka pidetään talvella auki, johdattavat porot suuremman kolarisikin alueille, päätiestölle. Toiminta-ajan lisäksi myös rakentamisaikana on paliskuntien mukaan tapahtunut porokolareita hankealueilla. Tuottava porokarja heikkenee ja vähenee, mitä porokolareista saatava korvaus ei kata.

Myös hankkeeseen liittyvä voimajohto vähentää ja pirstoo laitumia, vaikuttaa porojen laidunnukseen ja voi vaikeuttaa poronhoitotöitä. Paliskuntien kokemuksen mukaan voimajohtauksella lisääntyy (luvaton) moottorikelkkailu talvella/kevättalvella. Tämä aiheuttaa rauhattomuutta ja voi johtaa poroja kulkemaan kelkkajäljillä. Hankealueella rakennettavaan ja parannettavaan tiestöön sekä tuulivoimaloiden perustuksiin tarvitaan suuret määrät soraa, tai muuta maa-ainesta. Maa-ainesten ottaminen poronhoitoalueelta lisää poronhoidon laidunmenetyksiä, mikä myös on yksi energiantuotannon kumulatiivisista vaikutuksista.

YVA-selostus

Paliskuntain yhdistys lausui aiemmin, että YVA-ohjelman tutkimussuunnitelma oli puutteellinen mm. porojen laidunnukseen kohdistuvien vaikutusten osalta sisältäen häiriövaikutusalueet. YVA-selostuksen taulukkoon 18.6. on laskettu minkä vuodenaikojen laitumia sijaitsee enintään kolmen kilometrin päässä vaihtoehtojen VE1 ja VE2 voimaloista. Kolmen kilometrin häiriöriskialuetta on perusteltu siten, että näin on pyritty keskittymään arvioinnissa niihin vaikutuksiin, jotka ovat todennäköisimmin suoria ja merkittäviä. Tässä yhteydessä todetaan, että yli 3 km etäisyydellä ilmenevät vaikutukset ovat pääosin epäsuoria ja vähäisempiä. On tarkoituksenmukaista, että arvioinnissa on käytetty häiriöriskialuetta ja arvioitu epäsuoria laidunmenetyksiä sekä häiriöalueen laajuutta. Paliskuntain yhdistys kuitenkin katsoo, että tarkastelussa olisi tullut käyttää lisäksi laajempaa 5 km häiriöriskialuetta tutkimuksiin viitaten, etenkin huomioiden hankealueen välittömässä läheisyydessä oleva vasoma-alue. Laidunmenetyksen osuuden laskemisessa tulee huomioida myös, paljonko laidunmenetys on tietyn alueen porojen käytössä olevasta laidunalasta. Myös yhteysviranomaisen on lausunnossaan YVA-ohjelmasta tuonut esille, että erityisesti välilliset vaikutukset voivat olla merkittäviä, mikäli porot välttävät hankealuetta tai hanke aiheuttaa porojen laidunkieron, porojen kokoamisen ja muiden poronhoitotöiden vaikeutumista.

Yhteisvaikutuksia on arvioitu melko kattavasti sanallisesti ja arvioinnissa on tuotu esille paliskuntien näkemykset yhteisvaikutuksista. Kuvassa 18.21. on esitetty Pitkämaan tuulivoimahankkeen ympärillä 30 kilometrin säteellä olevat muut maankäyttöhankkeet sisältäen tuuli- ja aurinkovoimahankkeet sekä kaivokset. Kuvatarkasteluun ei mahdu koko paliskuntien alueet, joka olisi suositeltava tarkastelualue. Kuvasta puuttuu ainakin tekstissä mainitut Lamuri ja Kilvenaapa. Yhteisvaikutuksen osalta ei ole tehty vaikutusten merkittävyyden arviointia, jonka Paliskuntain yhdistys näkee välttämättömäksi. Yhteisvaikutusten riittävä arviointi ja huomioiminen korostuu, sillä paliskuntien alueella on useita tuulivoimalueita sekä muita teollisen maankäytön hankkeita sekä toiminnassa että suunnitteilla.

Narkauksen paliskunta katsoo, että hankkeen vaikutukset paliskuntaan ovat suuremmat kuin kohtalaiset kielteiset, etenkin yhteisvaikutukset huomioiden. Paliskuntain yhdistys yhtyy tähän näkemykseen. Hanke aiheuttaa laidunmenetyksiä ja merkittävästi haittaa sekä lisätyötä porojen väistäessä aluetta ei-toivotuille alueille. YVA-selostuksessa mainitaan, että Narkauksen paliskunnan edustajien mukaan

tuotantoalueen pohjoispuolella sijaitseva kevätlaidun on merkittävä, koska vasoma-alueena se on poronhoidon kannalta kaikista herkintä aluetta. Alue on myös tärkeää talvilaidunta. Porot laiduntavat alueella läpi talven, ja alueella sijaitsee myös ruokintapaikkoja. YVA-selostuksessa tuodaan esille, että paliskunnan näkemyksen mukaan talvilaidunnus Pitkämaan ympäristössä on lisääntymään päin. Alue on nykyään rauhallista, eikä kaikkia teitä pidetä aurattuina auki vuoden ympäri, mikä on poronhoidon kannalta hyvä. Tällöin porot eivät lähde kulkemaan teitä pitkin ei-toivotuille alueille.

Isosydänmaan paliskunnan alueelle ja kokonaan uuteen maastokäytävään sijoittuva voimajohtovaihtoehto VEC aiheuttaa laidunpinta-alan menetyksiä sekä lisää häiriötä. Isosydänmaan paliskunnalle vaikutukset arvioidaan selostuksessa vähäisen kielteisiksi. Kuitenkin Isosydänmaan paliskunnan näkemyksen mukaan sähkönsiirron vaihtoehto VEC heikentää paliskunnan poronhoidon edellytyksiä enemmän kuin muut sähkönsiirtoratkaisut, erityisesti lisäämällä laidunalueiden pirstoutumista ja vaikeuttamalla porojen liikkumista. Isosydänmaan paliskunta on tuonut myös esille, että sitä ei ole hankkeen alkuvaiheen jälkeen osallistettu ja hanketoimijan taholta on annettu ymmärtää, että sähkönsiirron vaihtoehto VEC tullaan jättämään kehitystyöstä kokonaan pois. Isosydänmaan paliskunnan kanta Fingridin suunnittelemaan Saunakummun sähkönsiirtoasemaan on kielteinen.

Alueelle rakentuvien tuulivoimateollisuusalueiden ja hankkeiden yhteisvaikutukset ja niiden vaikutus poronhoidon harjoittamiseen huolestuttavat alueen paliskuntia sekä Paliskuntain yhdistystä.

Lopuksi

Alueen maakuntakaavasta tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamisesta. YVA-menettelyssä tulee arvioida asianmukaisesti poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Hankkeessa tulee arvioida myös kumulatiiviset ja yhteisvaikutukset alueelle suunniteltujen muiden tuulivoima-alueiden ja muun maankäytön kanssa. YVA:n aikana tulee etsiä keinoja haittojen estämiseen ja lieventämiseen sekä kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten seuranta tulee myös suunnitella YVA-menettelyn aikana.

Narkauksen paliskunnalla on kielteinen kanta hankkeeseen ja paliskunta katsoo, että vaikutukset ovat suuremmat kuin YVA-selostuksessa on arvioitu. Isosydänmaan paliskunta vastustaa hankkeen sähkönsiirtovaihtoehto VEC:tä sen aiheuttamien todennäköisten ja kohtuuttomien haittojen vuoksi.

Mikäli tuulivoimateollisuusalue sähkönsiirtoineen toteutuu, tulee sen rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat pyrkiä estämään ja lieventämään sekä korvata haitat ja menetykset alueen paliskunnille täysimääräisesti. Hankkeen vaikutusten kompensoinnista ja seurannasta tulee sopia viimeistään kaavamenettelyn aikana. Kaavamenettelyn aikana on syytä jatkaa neuvotteluita paliskuntien kanssa PHL 53 §:n mukaisesti.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Vilma Sanaksenaho, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi

Viitteet

Skarin A. & B. Åhman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biology* 37 s. 1041-1054.

Skarin, A. Nellemann C. Rönnegård L. Sandström P. & H. Lundqvist (2015). Wind farm construction impacts reindeer migration and movement corridors. *Landscape Ecology* 30: 1527-1540.

Skarin, A., Sandström, P., Alam, M. (2018). Out of sight of wind turbines—Reindeer response to wind farms in operation. *Ecology and Evolution* 2018; 1–14.

Skarin, A., Sandström, P., Niebuhr B.B., Alam, M. & S. Adler (2021). Renar, renkötsel och vindkraft. Vinter- och barmarksbete. Rapport 7011. Naturvårdverket. 126 s.

Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M. & Rana, P. (2023). How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. *Biological Conservation*, 288, Elsevier. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2023.110382>